

FOAIA POPORULUI

Prețul Abonamentului:

Pe un an 2 fl.
Pe o jumătate de an 1 "

Abonamentele se fac la Institutul Tipografic în Sibillu și la toate birourile filiale de abonament.

Apare în fiecare Duminică

INSERATE

se primesc în biroul administrațiunii (strada Măcelarilor nr. 21).

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Pecat de moarte.

Nume mai urgisit ca al lui Iuda nu este în istoria omenirii. Din iubire de arginți și poate-că și din pismă, el a vândut pe Isus Christos, mântuitorul lumii.

Nume urit în lume mai are și *Efialtes*, care a arătat Persilor drumul pe unde să pătrundă a subjugă frumoasa Grecie, țeara lui, și *Herostrat*, care ca să ajungă și el vestit ca Alexandru-Macedon, a dat foc la cea mai frumoasă biserică de pe acele vremuri vechi.

Unul, cel dintâiu, și-a vândut pe binefăcătorul seu, pe Cel, care cu sufletul lui mare vieață ni-a dat tuturor. Cestalt, al doilea, și-a vândut patria, neamul, ear' al treilea a făcut rău numai ca să se vorbească și despre dînsul.

Toți trei pecat de moarte au săvîrșit. Și dacă sfânta biblie pomenește cu groază despre Iuda cel iubitor de arginți, ear' istoria se întoarce cu scârbă de Efialtes și Herostrat, cum nu ne vom acoperi și noi ochii, când prin nainte-ne trec păcătoșii națiunii noastre, aceia care pentru un blid de linte vînd drepturile poporului, cei, care pentru a se bucura de prietenia puternicilor zilei, se lapedă de neamul lor, se fac coadă de topor în mânele vrășmașilor nostri.

Nu-i vom numi pe acești nemernici. Ei au păcătuit așa de greu și de atâtea-ori, încât numele lor cunoscut este până și copiilor de școală. E și-o fericire însă în

această împrejurare: cunoscuți fiind, ei *urgisiți trebuie se fie de tot Românul cu inima curată*. Dați sînt astfel ca pildă, de care sufletul senin se se înfioreze, așa, că după-cum mama își învață copilul să zică: „*Și ne mîntuește de cel rău*“, trebuie să ne rugăm cu toții: „*Și nu ne da nouă, Doamne, vînzători de neam și biserică, ci nimicește-i pe ei cu dumnezeasca ta putere!*“

Pentru-că dacă pecat de moarte, pecat ce nu se desleagă, — este să-ți ridici mâinile asupra mamei tale, care și-a dat naștere și te-a nutrit cu sângele ei, care n'a avut somn, pentru-ca să vegheze la capul tîu; cu cât mai ales nu este pecat să-ți vinzi neamul: părinți, frați și surori și buni cunoscuți, să te dai unealtă celor, care vînează nimicirea pomului, pe care tu fruct ales, ear' nu uscătură trebuia să fii.

„*Dați Cesarului ce este a Cesarului, și lui Dumnezeu ce este a lui Dumnezeu*“, — a zis Isus Christos.

„*Și disprețuiți pe vînzători*“, ar fi adăugat el, dacă acele cuvinte le-ar fi rostite după-ce Iuda îl sărutase.

Azi, când trecem vremuri atât de grele, când nu știm din care parte să ne păzim, atât de mulți ne sînt dușmanii și din atâtea lături vin loviturile lor, *nouă*, care dăm Împăratului ce e a Împăratului, și lui Dumnezeu ce este a lui Dumnezeu, *nu ne rămîne alt ceva de făcut, de-cît să disprețuim din tot sufletul pe cei, care de față națiunea noastră pecat de moarte săvîrșesc.*

Nu mai așa vom pune stavilă poftelor celor, care sînt ispitiți de Satana, numai așa vom pute opri, ca păcătoșii să nu sporească.

Dacă să calaltă lume, cei care aici s'au abătut de la adevărului, nici măcar poartă ei nu vor vedea-o, cu cât mai drept e, ca ei și aici pe pămînt crestați să fie, ca cei cu sufletul curat să se ferească de ei.

Păstorul bun desparte oile bolnave, de cele sănătoase.

În sinul națiunii noastre, fiecare dintre noi sîntem păstor, fiecare trebuie să păzim *cinstea* neamului nostru!

Cinstea neamului nostru cere, ca mama ce din nefericire ar avè un fiu *vînzător*, să nu-l mai recunoască, ear' frații și prietenii să-și întoarcă și ei inima de asemeni nemernici. Încât venind ei în satul lor, brîu roșu și cruce de aur de ar purta, fiind acestea prețul vînzării, nimeni întru întimpinarea lor să nu ese, ci gol să se facă în jurul lor, ori-unde ei s'ar arăta. La moartea lor priveghi să nu se țină, nici să fie cine-i jeli.

Să se izbândească astfel spre *cinstea* și *folosul* neamului nostru cuvintele psalmistului *David*, care despre cei-ce pecat de moarte săvîrșesc, zice:

„*Să se rușineze și să se turbure în veacul veacului, și să se înfrunteze și să se peară!*“

irș.

FOIȚA.

FRAGA.

Poveste

de
Ioan Moșu.

„*E* vechiu pămîntul de-i tocit! —
Și tot așa s'a pomenit
Că fetele ce-'s de mărit
Merg bucurôs
La țirguri mari, ori-cât de des,
Gătite Doamne pe ales
De-'s parcă toate flori de șes
În port frumos!

Dar' nici flăcăii nu lipsesc,
Că și ei treaba și-o 'ntocmesc
Cât totdeauna timp găsesc
De se abat

La țirg, nimic în el căutând,
Că nici prea iau și nici prea vînd,
Ci pe la fete colindând
Tot țirgu-'l bat;

Și-o zi perzînd-o eac'asa,
Sînt rîsplătiți de încă prea
Pișcînd vre-o puică frumușea
De alb obraz
De braț rotund, ori deget mic...
Și puica 'nfruntă pe voinic,
Ci el din vorba rea, nimic
Nu-i crede az!

Dar' spun cari ști-vor cum și ce-'i,
Că cinci crăimi în rînd să iei
Să bați tot țirguri de femei,
Nu-i nimeri
Să ași chip de-asămînat
Cu Fraga, fată de 'mpărat
Frumoasă cum nu s'a mai dat
Ca ea a fi!

Ba veștile așa s'au dus,
Și-aceste vești nedrepte nu-'s,
Că de te-ai pune 'n jos și 'n sus
Să cerci cât vrei,

Nici roabelor de lîngă ea
Nu vei găsi asemenea
În cinci crăimi! și ele-abia
Sînt umbra ei!

Dar' ci-că 'r cias fără noroc
S'ar fi născut, c'atunci pe loc
O ursitoare reauă foc
'I-a rînduit
Că 'n toată ziua, Fraga, ea
Să fie tot mai frumușea
Să se 'ndrăgească lumea 'n ea!
Dar' a sorțit.

Ca un voinic, străin ficior,
Fiind prin țeară călător,
Să fure el părinților
Cînd nici gîndesc
Odorul scump! — O moașă 'n pat
Deșteaptă stînd a ascultat,
Și-a spus, ce-a auzit, în sfat
Împărătesc;

Sute de procese!

Foaia ungurească „Pesti Hirlap“ din Budapesta, aduce următoarea știre:

„Correspondentul nostru din Cluj ne scrie, că de 12 ani n'a fost la judecătoria de acolo atâtea cercetări pentru vină de presă, câte sunt acum.

„Abia începe o cercetare, și alta îi urmează. S'a grămădit un întreg șir de procese de presă. Locul întâiu, după întinderea și însemnătatea sa, îl are *procesul Memorandului!* Pentru scrierea și răspândirea Memorandului au luat asupra-le răspunderea cei 25 membri ai comitetului executiv (care pune hotărârile în lucrare) și procurorul a pus în curgere și merge înainte cu cercetarea contra celor 25 membri ai comitetului.

„S'a ivit un nou proces de presă contra ziarului „Foaia Poporului“ abia în anul întâiu al viețuirii sale, pentru un articol ațîțător publicat în ea în luna lui Iulie, sub titlul „România pentru noi“. În acest proces pertractarea se va ține la Cluj în 22 Decembrie în contra lui *Ioan Russu-Sirianul*, redactorul ziarului, și în contra lui *Ioan Popa Necșa*, tipăritorul ei.

„Afară de aceasta vor mai fi dați în judecată și aceia, cari sub cuvânt că fericesc pe osândiții pentru „Replică“ au publicat în „Tribuna“ articoli ațîțători. Numărul acestora e mai mare de o sută.

„S'au mai pornit contra „Tribunei“ două cercetări, întră care una pentru-că „Tribuna“ a însoțit sentența tribunalului publicată în cauza „Replică“, cu un articol lămuritor, care cuprinde în sine atacarea puterii îndatoritoare a legii.

„Și în treburi private, în pornirea de procese de prese se vede întindere mare. Dacă se întinde și mai mult, apoi membri de acum ai tribunalului, mâne-poimâne, nu se vor mai cuprinde cu altceva, decât cu procese de presă!“

„Tribuna“ dela 2 Decembrie n. publică următorul articol:

București, 28 Noembrie 1893.

Procesul „Replică“ pertractat la 31 August și 1 Septembrie a. c. la Cluj, s'a terminat, precum se știe, cu condamnarea mea, membru al comitetului partidului național, la 4 ani închisoare de stat.

Toată urgia ungurească s'a prăbușit asupra mea cu o furie deslănțuită și necunoscută la noi până în ziua de azi; căci nimeni dintre Românii din întreaga Austro-Ungarie și nimeni dintre ceilalți concetățeni ai noștri, n'a fost lovit de o osândă atât de grea și neașteptată precum lovit am fost eu.

Și care era acea mare, acea extraordinară crimă politică ce am săvârșit eu?

Guvernul unguresc, prin glasul procurorului seu mă acusa, că aș fi conlucrat și „răspândit“ „Replică“, „o scriere“ dușmănoasă statului maghiar.

Ear' momentele acestei dușmăanii erau cuprinse, conform acusei, în deosebitele afirmațiuni și conclusiuni ale „Replică“.

Toată lumea care cunoaște „Replică“, știe că toate afirmațiunile și conclusiunile ei sunt întemeiate pe acte și documente publice și controlabile.

Prin urmare, „Replică“ sau conține adevăr, sau este un registru de calumnii

În cazul dintâiu, răspândirea ei nu putea fi, nici măcar după al nostru cod penal de presă, obiect de incriminație, în cazul al doilea, *dacă s'ar fi dovedit neadeverirea, eventual intervertiri sau neadeveriri în conținutul ei*, incriminarea și pedepsirea pentru răspândirea ei avea cel puțin o motivare aparentă.

Dar' o singură afirmațiune măcar nu s'a dovedit prin acte contrare a fi neadeverată.

Astfel toată pertractarea făcută prin surprisă, arestare preventivă și nepomenită accelerare, s'a mărginit la o filipică plină de patimi naționale, la o nesfârșită perorație, a unor ineptii extrase

fără nici o critică din pamfletele lui Moldován Gergely, ear' pe baza acestui rechetitor, lipsit de studii și argumentație serioasă, jurații maghiari, judecători în propria lor cauză națională, la *expresa comandă* a procurorului, au sfârșit prin a pronunța, în perfectă unanimitate, vinovăția mea.

Curtea maghiară în consecuență mă condamnă la 4 ani închisoare, cheltueli, amendă etc., în total la *suma de circa 2100 florini plus alte 5000 florini* pentru punerea mea în libertate până la confirmarea sentenței.

Dacă procesul Replică a confirmat el de sine o mulțime din afirmațiunile acestei scrieri, e cert, că mai ales ni-a dat o eclatantă probă despre o aserțiune de principiu din Replică: „*între noi și Unguri nu mai e vorba de certuri politice, ci de o luptă de rasă.* . .“

Da, ne găsim în plină luptă de rasă, care fatal nu e, decât un fel al luptelor de existență între popoare, ear' din o asemenea luptă nu poate eși biruitor decât poporul, care a pătruns temeinic condițiunile acestei lupte și caută a perde cât se poate de puțini luptători.

Ar fi o zadarnică sperare, ca pe Unguri să-i *convîngem*, dar' vorba e, că trebuie aduși la brazdă, ear' aceasta nu se poate, decât atunci când fiecare dintre noi va căuta să-și asigure terenul pentru continuarea luptei pe o scară mai întinsă.

Părerea fruntașilor partidului nostru național, precum și reflexiunile mele proprii m'au hotărit a preferi exilul de bunăvoie unei paralizări a activității mele politice *pe ani de zile*.

Prea sunt angajat direct în noul curent al politiceii naționale, prea muncisem și eu, ani de-arîndul în scopul de a găsi și aplica mijloace potrivite în lupta noastră politică și astăzi, când activitatea noastră a fiecăruia este reclamată de interesele poporului mai mult ca ori-și-când, nu puteam nici eu să-mi pun capul pe tîpsie la dictatura dușmanilor noștri de rasă.

Dar' când s'o fure, n'a putut
Pricepe ea din așternut. —
De spaimă-atuncia s'au umplut
Și mici și mari!
Și împărăteasa mult a plâns;
Și-a curții veselii s'au stîns;
Ear' împăratu 'n grab' a strîns
Meșteri zidari

Și zid a 'ncins lîngă palat;
Și porți de-aram' a ridicat;
Și ca să fie-astempărat
De-a fetei sorți:
Trei chei de-aramă s'au sucit;
Trei limbi, intrând, au strălucit,
Și greu zăvoarele-au trosnit
Pe 'nchise porți! . .

De-atunci trecut-a an de an,
Și 'n curte — prieten ori dușman —
Străin picior de pămîntean
Nu s'a mai pus,

Deși călcând din plaiu în plaiu
Cercat-au mulți ficiori de craiu, —
Dar' cum venit'au cu alaiu
Așa s'au dus! . .

Și-acuma curg prin lume vești,
Că om bătrîn și slab de ești
Privind pe Fraga 'ntinerești
Și prinzi dorinți!
Că roabele, mândre femei
De lîngă ea, de dragă ce-i,
Sărută-i braț și pîrul ei
De-și es din minți!

Ear' până Fraga ea era
Copilă încă mititea,
Aceste roabe, stînd cu ea,
O sărutau
Pe albiu umeri rotunjori,
Pe-obrajii cei ca doi bujori,
Și ochii mari și gînditori,
De-o omorau! —

Si-așa crescută 'n răsăfări,
În lăcome îmbrățișări
Și ne 'ncetate sărutări,
Vești s'au născut,
Că 'n draga față de 'mpărat
Chiar patimă s'a deșteptat
Pe răsăfări, pe 'mbrățișat
Și pe sărut.

Și patima o a încins
Și-o chinuște neînvins. —
Ba rele guri pe-ascuns au prins
Să spună chiar
C'o roabă s'ar fi jeluit
C'acū, de-un timp, ce 'i-a venit
Ce nu stăpânei, o-a 'ndrăgit
Din seam' afar',

Că prea-'i stă tot mereu în gît,
Și-o strînge 'n brațe-așa, încât
S'a săturat acūș de-atât
Îmbrățișat!

Dar' nu sânt prieten al cuvintelor elastice în acțiuni politice serioase, de aceea mă mărginesc a zice: *sper, că faptele mele viitoare vor da dela sine motivația cea mai obiectivă: de ce am ales drumul exilului și nu al închisorii.*

Aurel C. Popovici.

Ne mai pomenit!

„Gazeta Transilvaniei“ primește din Doboli-inferior o scrisoare din care scoatem următoarele:

Doboli-inf. e o comună cu 1300 locuitori: 860 Români gr.-or., ceilalți Unguri reformați. Românii formează două parohii, despărțite prin râul Olt. Parohia Doboli-inf. numără 5—600 suflete. Biserica acestora a fost la anul 1888 închisă, din pricina stării slabe, ruinătoare în care se afla. Comuna bisericească a făcut arunc pe credincioșii sei și primind și un însemnat ajutor dela consistorul din Sibiu, la începutul anului acestuia, s'a hotărât să se apuce de zidirea unei noue biserici. Se cumpărase locul și erau toate gata. A fost atunci rugat solgăbirul să dea voe comunei a se apuca de lucru. Acesta în Martie a eșit la fața locului cu un inginer de ai statului, a cercetat planul și locul, și neavând ce-i băga de vină, a chemat pe vecinii grădinei, unde voiau să zidească biserica, și i-a întrebat de nu cumva au ceva contra zidirii. Toți au zis că nu numai nu au nimic contra, dar' doresc chiar ca biserica românească să fie zidită pe acel loc, un singur vecin (primarul, Român de naștere, dar' acum unghurizat și mare dușman Românilor) a zis că el va zidi grajduri în vecinătatea plănuită biserici, și nu știe de nu-i va face biserica la timpul seu pedeci pentru aceasta. Conducătorii bisericii au zis că ei nu vor ave nimic contra, dacă își va zidi grajdurile la depărtarea cuvenită și din material tare. În urma acesteia și-a dat și primarul învoirea.

De însemnat e că grădina aceasta e în una din cele mai umblate uliți ale satului și în loc foarte frumos. Aceasta se vede că l-a durut pe păgânul fisolgăbiru și ar fi dorit el să nu se zidească biserica română acolo. Dar' văzând că n'are de ce se împedeca, că și vecinii s'au învoit, s'a dus la antistia comunală și aici a zis reprezentanților comunei politice, *să dea la protocol, că ce au ei contra zidirii bisericii din vorbă?* Și notarul înțelegând voea stăpânului seu, a zis, că în numele comunei polifice, el declară, *că ei nu se învoesc cu nici un preț ca biserica valahă să se zidească la locul plănuit*, pentru-că edificiul fiind pus în ulița cea dintâiu, numai la 20 metri dela drumul țerii, și Valahii având procesiuni religioase cum sânt înmormântările, apoi eșirea la sfințirea apei la Bobotează, eșirea la Înălțarea Domnului, și altele, și atunci umblând mulțimea de popor pe uliță, ar împedeca pe trecători; afară de aceea peste drum e cărcăma unui *Fidov*, care din pricina bisericii ar pute îndura pagubă! De aceea nu se învoesc cu zidirea pe acel loc!

Preotul român a răspuns în chip foarte vrednic acestor sëlbatice și păgâne cuvinte, pentru care se cere împedecarea zidirii. Dar' ce plătește toaca la urechia surdului!

Solgăbirul a chemat apoi pe conducătorii bisericii reformate (ungurești) și spună de nu cumva au și ei ceva contra zidirii, băgându-le vorba în gură, că biserica lor e numai la 100—105 metri de parte. Acestia au zis că nu pot da acum răspuns, dar' vor da mai târziu în scris.

La 4 Aprilie fisolgăbirul a adus hotărîre, *că adecă tăgăduște bisericii gr.-or. române dreptul de a se zidi pe acel loc, pentru-că: având Românii clopote la biserica lor, prin tragerea acelor și prin baterea unor unelte de fer și de lemn, ar turbura slujba în biserica reformată!*

S'a făcut recurs. O comisie cu preotul în frunte a mers la fișpan și a arătat cât de în batjocură sânt aduse înainte pricinile pentru care nu se dă voe de zidire, și au adus pe fișpan de a fâgăduit că el nu va suferi ca în comitatul încredințat conducerii lui să se întemple astfel de jigniri în libertatea religioasă.

La două săptămâni a urmat hotărîrea fișpanului pe recursul Românilor *dându-le voe să zidească biserica pe locul împrișinat*. Dar' la astă hotărîre a fișpanului solgăbirul a adaus, că numai după 15 zile dela primirea hotărîrii se vor pute apuca de lucru, și dacă în aceste 15 zile nu vor veni apelări contra hotărîrii fișpanului.

În acest timp au intrat apoi trei apelații contra hotărîrii fișpanului, care apoi s'au pertractat în adunarea comitatului, care a nimicit hotărîrea fișpanului și a întărit pe a solgăbirului.

Comuna bisericească română a recurs acum la ministru de interne, arătând nedreptatea ce i-se face și cerând să pună dînsul capăt nemai pomenitei volnicii.

În 9 Noemvrie a sosit hotărîrea ministrului, *care tăgăduște și el dreptul de a se zidi biserica română pe acel loc!*

Așa ceva încă nu s'a mai pomenit!

Și acum, prin această oprire, s'a făcut bisericii române de acolo, o pagubă de peste 2000 fl., neputînd folosi grădina cumpărată spre scopul seu!

Mai mult! Ca păharul să fie mai plin, cu o cale comuna, deși a declarat că vrea să-și susțină școală proprie și de sine stătătoare, a fost osândită să plătească totuși și cele 5% dare pe seama școlii unghurești și să fie silită a suporta și ea cheltuelile ce le au Ungurii cu zidirea unei clădiri noue ca școală de stat!

Românii au recurat. Dar' poate nu vor dobândi nici de astă-dată dreptate. Și așa păharul suferințelor pentru frații noștri din Doboli-inferior, este astăzi plin cu vîrf, cuprinzînd cel mai grozav venin!

Că par'că-s brațe de oțel!
Nici de-ar fi tînăr voinicel
N'ar fi puteri ca 'n Fraga 'n el!..
Și ci-c'odat'

Prinzînd pe-un tînăr pag în prag,
Crezînd că-i roaba, ea cu drag
L'a sărutat nebun pe pag
Și-așa l-a strîns,
Cât să-l omoare pe creștin!
Grăbit creștea rotundul sin
Căci tînăr foc în el deplin
S'a fost aprins!

Dar' pagul tare s'a sbătut
Pân'a scăpat cum a putut,
Fricos să nu fie văzut!

Copil silhul!
Îi cade 'n mâni noroc din greu,
El haid' la fugă ca de reu!
Ce pagubă că n'am fost eu
În locul lui!

E codru 'ntins cât patru țări —
Și nu-s prin el macar cărări,
Dragi călăuze 'n strîmtorări
Fără noroc, —
Și-așa-i de trist și de pustiu!
Că 'n el nici paseri nu s'ațiu
Decum un suflet de om viu,
Deloc, deloc!

Și-i noapte neagră ca un iad;
Și picuri mari de ploaie cad;
Și cerurile nu mai scad
În fulgerat! —

Și bietul Fagur, tînăr prinț,
Mînat să-și caute cu-alui minți
Al seu noroc, fiori ferbinți
'L-au asodat,

C'a patruzecea noapte-acum
'L-a prins în codrul fără drum
Și nu mai știe nici-decum
Că unde e?

Perdut printre copaci bătrâni,
Mai mort ca viu, de săptămâni,
El nici mai ține frâu 'n mâni
Să-l cârmuie,

Ci pasă murgu 'n voia lui —
Nici îndemnat, nici oprit nu-i;
Și Fagur da-și-ar țeara, cui
'L-ar scoate ear'
La loc deschis și lărgămînt,
Că par'că e într'un mormînt
Și morții-i urlă 'n jur un cânt
Pustiu ș'amar...

Dar' iată! prințul trăsărind
Zărește 'n codru licărind
Slăbite raze, și 'nroșind
Un geam rotund —
O casă e! dar' ochilor
Stă Fagur-prinț necrezător
Aflînd'o 'n sinul codrilor
Atât de-afund!

Studentii nemaghiari!

În 5 Decembrie seara tinerimea română din Pesta a dat o cină prietenească, la care au luat parte și studenții slovaci și sârbi din Pesta. Erau vre-o 15 Slovaci și Sârbi. Petrecerea a fost strălucită, și s'au ținut vorbiri însuflețite pentru această ortăcie a naționalităților nemaghiare, contra apăsătorilor maghiari. Totodată studenții români au adunat vre-o 50 fl. pentru gimnasiul din Blaj, care am spus, e în mare lipsă de bani.

*

Mai departe aflăm din *Praga*, unde este o însoțire de studenți slovaci, numită „*Detvan*“, că membrii ei, adică studenții, au hotărât să se apuce și să învețe cu toții limba românească, ca limba poporului cu care ei au intrat în strinsă prietenie. Au cerut deja dela Sibiu, să li-se trimită gramatici românești și cărți române, ca să învețe! Frumos lucru și îmbucurător. Rămâne numai ca și studenții români să facă schimbul!

Din drumul dlor Albini, Dordea și Baltes spre Seghedin.

Se vestise, că la 4 Noemvrie, cu trenul de dimineață aveau să plece iubiții nostri martiri naționali spre Golgotha popoarelor asuprite din țeară: la Seghedin, trecând linia Alba-Iulia—Arad și Ciaba.

Aflând abia în ciasul din urmă despre trecerea aleșilor nostri n'am putut să-i întimpinăm pretutindenea și în acel chip, vrednic de cauza pentru care s'au luptat și sufer.

Totul s'a mărginit deci la o întimpinare nepregătită a *unora* dintre cei mai buni prieteni și soți de luptă.

Aceste întimpinări sunt totodată răsunele prigonirilor, un fel de măsurător al conștiinței naționale revoltate.

Se știe, că scopul deselor întemnițări e deoparte să scoată din luptă și lovească în cei mai hotărâți și ageri luptători ai neamului nostru de altă parte să înfrice pe cei

care mai rămânem neînchiși, și avem durere de neam, ear' pe cei mai slabi de ânger să-i țină locului cu făgădueli, dându-le și câteva oase de ros, sau cumpărându-i pe arginți, ca să-și vînză neamul românesc Ungurilor, precum a vîndut Iuda pe Christos!

Mândri să fim însă. Contrarul s'a întemplat. Nu înzadar și-a cântat fericitul Alexandri astfel poporul românesc:

„Zece cad, o sută mor
„Sute vin în locul lor
„Mii întregi se risipesc,
„Alte mii în loc sesesc;
„Dar' viteazul cu-a sa pală
„Face drum printre năvală
„Și pătrunde prin săgeți,
„Că-i Român cu șapte vieți!“

Eată cum au fost întimpinați iubiții nostri în drumul lor:

La **Alba-Iulia**. Un prieten li-a eșit întru întimpinare 5 stațiuni înainte, la Alba-Iulia, unde au fost salutați și din partea dlui Drd. Ioan Russan, din jurul Albei-Iulie.

La **Jibot** bravul preot din Balomir, părintele *Suciu*, membru în deputațiunea din Viena, și învățătorul acelei comune, dl *Balomir*, în fruntea poporului îmbrăcat sârbătoresc, au aclamat viu iubiții nostri cu strigăte de „*să trăească martirii nostri*“. „*trăească*“; ear' d-ra *Minerva Zunea* din Balomir a predat dlui Albini un frumos buchet din flori naturale cu panglici lungi, în tricolorul mândru românesc. Între flori se află un bilet de vizită al oacheșei brunete, cu următoarele cuvinte pe el:

„Acest buchet e destinat pentru aceea, „care merg a suferi pentru iubita noastră națiune. Să trăească națiunea română dimpreună cu aceea, care sufer pentru ea! Fe-
„rice de aceea, care sufer pentru ea. Balomir.
„Minerva Zunea“.

La **Orăștie** dl avocat Dr. Avram *Tincu*, în fruntea unui public ales și numeros, a zis cam următoarele aleșilor nostri: Am venit ca să Vă asigurăm despre ținerea noastră ne-strămutată la D-Voastră. Să ne revedem în pace!“ „*La revedere!*“ și „*Trăească*“ însuflețite întimpinără și aici iubiții nostri.

Între cei de față mi-am putut însemna și câteva nume, precum: doamna *Boldean*, *Barițiu*, fiica neuitatului nostru George Barițiu; nepoata acestuia *Victoria*, d-na lui *Cornel Popovici*, comerciant în Hațeg; d-na lui *Ioan Mihu*, mare proprietăreasă în Vinerea; d-na

Avrămescu, preoteasă în Romoșel; d-na *Bogdănescu*, din Romos; d-soarele surori *Popovici*, ficele părintelui protopop din Orăștie; d-soara *Elena Barcian*, și altele, mie necunoscute.

Dintre domni: Dr. *Silviu Moldovan*, avocat în Orăștie; *Stefan Pop*, protopresbiter gr.-cat. în Orăștie; *Ioan Mihu*, mare proprietar în Vinerea; *Aurel Barcian*, contabil la „*Ardeleana*“ și proprietar în Orăștie; *Cornel Popovici*, comerciant în Hațeg; *Ioan Branga*, învățător în Orăștie; *Nicolae Trif*, proprietar în Orăștie; *Bogdănescu*, din Romos; frații *Nicolae* și *Ioan Părdău*, întreprinzători de zidiri în Orăștie; *Ioan Guga*, preot în Curechi, comună istorică, patria neuitaților nostri viteji și martiri *Horia* și *Cloșca*, care au fost frânți în roate, pentru-că s'au luptat pentru neamul românesc; *Ioan Sătm*, preot în Merișor; părintele *Suciu*, din țeara Hațegului; părintele *Avrămescu*, din Romoșel, și mulți alții, pe care necunoscându-i, cu părere de rău nu-i pot numi la acest loc.

La **Deva** fi aștepta o primire asemenea plăcută. Aci le eși întru întimpinare dl avocat din loc *Alexiu Olariu* cu d-na sa *Lucreția Costa Olariu*, care a pregătit pe seama fiecărui martir câte un buchetaș, din cari atrnând unul pe pieptul dlui Albini, care cobortse din tren, i-a zis: „*Deși mergi, la temniță îți predau acest buchetaș de mire, căci cine luptă pentru o cauză sfântă și îndură închisoare pentru neamul seu, merge vesel și iubit de neamul seu în temniță, ca și D-Voastră, care par'că mergeți la nuntă*“.

Martirii călători mai primiră dela d-na *Olariu* și un dar nimerit de drum: o cutie plină de țigări și țigarete scumpe, o sticlă de cognac francez și prăjituri.

Între cei-ce ostenuiră la întimpinare am văzut pe dl învățător din loc *Nichita Luculeț*, *Petru Merina*, episcop bisericesc și mai mulți țerani fruntași; apoi câțiva prieteni care petrecuseră martirii nostri dela Alba-Iulia și Orăștie până în Deva, unde se coboriră, luându-și cu toții rămas bun în chipul cel mai călduros dela martirii națiunii.

La plecare aclamarăm din nou „*nuntași*“ nostri cu strigăte de „*Să trăească*“, ridicându-ne respectuos și distins pălăriile și batistele, până-ce nu ne mai vedeam bine.

August A. Nicovără.

El intră 'n micul adăpost,
Și afl'o babă, ce-a fi fost
Și ea un lucru mai cu rost
În alte vremi!

Acum să n'o vezi nici în vis!
„O bine c'ai venit“ — a zis
Cum Fagur ușa 'i-a deschis —
„Dar' ce te temi?“

Nu-'s suflet rău, precum crezi tu,
Nici rău nu-'ți fac eu dragă, nu,
Ci eu sînt cărei dat îmi fu
Cu al meu glas
Să-ți spun, tu rătăcit drumet
Cu chip frumos și pîrul creț,
Pe unde-al tîu noroc răsleț
Are popas!

Norocul tu 'ți-'l vei găsi
Spre Soare-Apune de-'i porni,
Și te vei duce-un an și-o zi
Pe grele căi,

C'al tîu noroc e încuiat
Cu tari zăvoare n'tr'un palat
Frumos, de Prapur-Împărat
În mîndre văi!

E fata lui ruptă din raiu,
Și ție scris 'ți-ar fi s'o ai,
Dar' ce să faci, și ce să dai
S'o vezi nu poți,
Căci maică-sa și tatăl-seu
O tem din seam' afară rău
Pe Fraga, de căți vin mereu
Streini, de toți.

Și strîns păzită ei o țin
Pe seama fiului Mezin
A Împăratului vecin
Din Miază-Zi;
Ci fiul încă-'i tinerel,
Dar' e voinic și-'i frumușel,
Și fata încă după el
S'ar invol!

Ci cum să faci, îți dau eu sfat:
Tu mergi până-'i zări palat
Cu zid înalt încunjurat,
Și zi fiind
Mari porți de-aramă 'n zid zărești.
Atunci în drum să te oprești
Și murgul să 'ți-'l odichnești
Până s'aprint

Făclii în ceruri, arzînd viu, —
Că noaptea, pururea, târziu
Palatul doarme ca pustiu,
Și-'i câmpul gol
Dela un cap la celalalt!
Atunci cu calul tu în salt
Să sari în grabă zidul nalt,
Și rotogol

Cu dînsul dînd de multe-ori
Să-'i calci grădina cea cu flori
De sub ferești! — ear' până 'n zori
Tu stai pitit

Frumoasă pildă de iubire de neam.

Nainte cu vre-o 12 ani *Cehii* au întemeiat o însoțire școlastică „*Matița școlască*” cu scop de a susține școale cehe în comunele imprăștiolate printre Nemți și primejduite de a se denaționaliza. În timp de 12 ani capitalul ce poporul ceh l-a jertfit pentru nobilul scop, a supt la peste un milion, așa că azi, abia după 12 ani, numita însoțire are trei gimnasil și vre-o 20 școale în orașele și comunele cu populație cehă primejduite a se germanisa. Cât de cu tragere de inimă jertfesc Cehii pentru această societate se vede și de acolo, că un profesor dela un astfel de gimnasiu a scos nainte cu trei ani o cânticică cu cântece naționale de ale lor, și atât de tare i-a trecut cartea, că în zilele acestea profesorul a trimis, abia după trei ani, deja a treia mie de florini societății numite mai sus, pentru fondul căreia e dat întreg venitul curat. Frumoasă pildă de iubire de neam! La noi, cu părere de rău trebuie să o spunem, nu prea merge vinderea de cărți naționale așa spornic și aducând atâta venit!

SCRISORI.

Bucium, în 23 Noemvrie 1893.

Mult on. dle Redactor!

Subscrisul îmi permit a reflecta la cele scrise în „Foaia Poporului” din nr. 47, subscrise de Moțul G. G.

„Kárpát-egylet”-iștii au făcut excursiune prin Munții-Apuseni, la Abrud, Roșia și Detunată, și zice dl G. G. că Victor Barițiu nu ar fi făcut nici o primire la „Kárpát-egylet-iști, căci tocmai atunci a fost rău bolnav în pat; zic și eu că de ar fi dat atotputernicul D-zeu să fi fost și să fie totdeauna pe pat, dimpreună su subtegarul seu Ioan Cioica.

Cu privire la aceea, că dl notar Baricz Viktor a fost bolnav în pat; îl declar pe dl G. G. de om slab de inimă și de mincinos și calumniator, căci tocmai în ziua de 4 August s'a întemplat venirea acelora și atunci a trecut dl Baricz pe la 9 oare dim. cu trăsura prin

comuna Bucium, ca să-și vadă pregătirea ce au făcut-o subtegarul lui la porunca sa.

La aceea că ar fi amenințat pe oameni cu pedeapsă în bani, care nu au vrut să-și dea caila la întimpinare; răspund că este adevărat, că tocmai mie mi-s'au plâns niște oameni din comună, și au făcut-o jurații tot cu porunca dlui Baricz.

Întrebă dl Moțul G. G. că ce tradare de neam a săvârșit Barițiu? Întreb, dlor cetitori români, că aceea nu este tradare de neam, că a acusat pe dl Simeon Dandea din Bucium-Sat la gendarmi că a umblat prin comună pe la oameni și că li-ar fi zis ca să nu-și dea caila și să nu meargă la întimpinare, care Român adevărat, dl S. Dandea, în urma acusei a și fost luat în cercetare de dl pretor suprem din Roșia-Montană.

Întreb deci, dlor cetitori, aceasta nu este tradare de neam? Eu unul zic că da.

Întrebă dl G. G. cum vine, că subtegarul Ioan Cioica de loc după întoarcerea „Kárpát-egylet”-iștilor și a dlui comite a fost suspendat din oficiu? Răspund drept că a fost suspendat din oficiu mai târziu, dar' acusele contra lui s'au tot făcut de 2 ani încoace; pentru-că dl subtegar I. Cioica este un Român rar în felul seu, și anume este mai Jidov ca Jidovii.

Zice dl G. G. că dacă suspenda și pe Barițiu din oficiu ce dobândia națiunea română din suspendarea lui?

Națiunea română dobândia aceea, că scapa comuna Bucium de un trădător și de un șovinist, care toate afacerile comune le întoarce pe dos, pentru a pute face pe placul pretorului suprem și al seu.

Dl G. G. spune că noi cunoaștem bine pe V. Barițiu, notarul Buciumului, și am dori ca mulți notari români ca el să avem.

Eu poate că-l cunosc mai bine, deoarece-mă aflu chiar în comuna Bucium, și știu cum a venit de îmbrăcat chiar, și de îmbuibat: ca un servitor cu pacu în spate! dar' laudă lui Dzeu că ni-au venit buna lipitoare, căci numai așa s'a și putut face avut.

O zice dl G. G. că totdeauna românește ni-a apărât naționalitatea Barițiu! Ear' eu zic să păzească atotputernicul D-zeu ca să nu mai pice în nici o comună un notar ca Barițiu pentru a apăra naționalitatea, căci atunci vom fi prea „fericiți” noi Români.

Își permite dl G. G. a spune dlui „Grachus” că notarul V. Barițiu nici nu se trage

din o familie trădătoare de neam! Dar' dl G. G. mai bine o făcea dacă o înghiția gol, căci nu-și făcea păcate strigătoare la cer, căci nu toți sunt neamuri de pe suprafața pământului pentru-că seamănă nume cu nume, ca d. e. Gendel cu Gendel, Tomă cu Tomă, Duma cu Duma etc. dar' poate fi că nu sunt neamuri fără numai dela Adam și Eva.

Cu aceste argumente îl rog pe dl G. G. a nu mai pune frumosul nume „Moțul” lângă G. G., căci nu merită, căci d-sa declară pe dl „Grachus” de calumniator, pe când chiar dl G. G. este un om slab de inimă și de ânger și însuși el este un calumniator pentru minciunile date în favorul dlui Barițiu în „Foaia Poporului” din nr. 47 ex 1893.

Săteanul.

CRONICĂ.

Dl Cornel Pop Păcuraru, întâiul redactor al „*Tribunei*” și carele cel întâiu a intrat în temnița ungurească, pe un an, pentru acest prețios ziar, după-ce mai mulți ani a petrecut în România ca inspector de școale, s'a întors zilele acestea ear' la Sibiiu spre a-și începe de nou primejduita muncă la acest ziar, primind totodată și conducerea lui, până mai departe.

*

Sedința festivă a societății de lectură „*Andrei Șaguna*” a seminaristilor români din Sibiiu, s'a ținut Luni seara. Ca și altădată a fost lume multă, mai ales doamne și domnișoare. Sala era îndesuită. Programul a fost executat spre deplină mulțumire. Cuvântul rostit de dl *Aron Roman*, cleric a. III a fost frumos, cu pricepere lucrat și în ton puternic cuvântat. Bine declamată a fost poezia: „*Despina Doamna*” prin dl *George Perian*, ped. a. III., după care a urmat disertația cetită de dl *Michail Candrea* (poezia „*Petru Rareș*” și povestea „*Fraga*” a dlui *I. Moța* fiind oprite de a se declama, și înlocuite prin altceva). S'a declamat apoi anecdota: „*Țiganul Împărat*” prin dl *Teodor Orlea*, cleric a. III., care a făcut foarte mare haz, fiind admirabil predată de declamator, și stîrnind în public un ris cu hohote. Declamatorul a fost răsplătit prin multe aplause. Corul seminarial a cântat apoi două cântări cu acurateță și reușită deplină sub conducerea măestrului profesor *George Dima*. Deosebit frumoasă a fost cântarea poeziei „*El R'baa*” prin dl *Vasile Popovici*, cleric a. III., pe care a-l asculta era adevărată plăcere, avînd dînsul o voce cum numai rar poți auzi. Publicul s'a depărtat de tot mulțumit și cu frumoase nădejdi despre această

Într'un tufiș, ce din adîns
Îl lași în goană ne atîns
Avînd oproape calul prins
Și-acoperit, —

Că Fraga tare florile
Le are dragi, și zorile
Împurpurînd rîcorile
Cînd s'or ivi,
'I-se va rupe inima
De-acel potop ce va vedea,
Și 'n grabă mare singurea
Ea vă eși

Să vadă ce e? și plîngînd
Va merge strat de strat pe rînd, —
Tu stai gătit și treaz, și cînd
Socoți că e

Destul de-aproape: s'o stropești
Cu astă apă ce primești;
Și 'n grabă ca s'o sprijinești
Aruncă-te,

Că-i apă-adormită, și
Cu dînsa cum o vei stropi
Ca moartă ea va adormi!
Tu 'n șea s'o pui
Grăbind să sari în câmp napoi!
Dar' teama 'mi-e, vedè-ve-ți voi,
Că tocmai calul pentru doi
De tare nu-i!

Ci de-i scăpa tu cu noroc
Acasă s'o stropești de loc
Cu altă apă cu soroc
Ce-acum îți dau,
Că-i apă-trează, și de ea
Frumoasa se va deștepta
Și va fi pururea a ta
Și-acui te au...

Și-acum tu poți să-ți vezi de drum, —
Eu nu am altă ce să-ți spun,
Decât că-mi simt și eu acum
Duhul ușor

Și-s mîngăiată, că azi eu
M'am împăcat cu Dumnezeu
Și 'mi-am plinit sorocul meu
Și pot să mor, —

Că de sînt slabă cum mă vezi,
De veche-s cît tu nici visezi,
Și de 'ți-aș spune, nu mă crezi
Cât am trăit!

Că nouă sute s'au umplut
De ani, de-cînd am început
Și, — cum pe-aceea m'am născut —
Am tot ursit

La toți născuții de 'mpărat;
Ear' ce-am ursit am privegheat
Că fiecărui s'a 'ntemplat
Cum 'i-am fost zis.
Și mai pe urmă-am rînduit
Frumoasei Fraga traiu iubit
Și 'ndelungat și strălucit
Ca 'n dulce vis!

vrednică societate de tineri condusă în anul de față de dl *Dr. Petru Șpan*, care a deschis și ședința aceasta cu o vorbire scurtă dar frumoasă, potrivită și adevărată. După ședința a urmat un mic banchet, la care au luat parte — domnii profesori *Dr. D. P. Bărcian, D. Comșa, Dr. P. Șpan, G. Dima*, preotul *V. Mogadin Rod*, care a cântat câteva minunate doine populare, și membrii societății.

Prostii ungurești. Lui «*Pesti Napló*» i-scrie din Cluj, că colonelul (Oberst-ul) regimentului 51 murind în zilele trecute, a fost înmormântat cu obicinuita pompă militară. La înmormântarea alor astfel de ofițeri înalți, când sicriul se sloboade în mormânt, muzica militară întonează imnul împărațesc, «*Doamne ține*»... Dar Ungurilor din Cluj li-a venit să-și bată joc de înmormântare și de cântarea împărațescă. Sicriul era pe marginea mormântului, și un hornist se așezase ca să dea semn cu trîmbița muzicii ce rămăsese la poarta țimiterului, că anume când să înceapă. Dar într'aceea vre-o 60 țigani unguri, firește la sfatul altor capete de bostan ungurești, se adunase printre public, nebăgați în seamă, și stăteau la un loc gata cu tot felul de instrumente, trîmbiți, lauți și altele, și când să se sloboadă sicriul, înainte de ce hornistul ar fi avut timp să dea semn muzicii militare, ei au început toți 60 a sufla ca niște descerești în instrumentele lor, și anume: *marșul lui Rakoczi*, marș național unguresc, cu care ei mult se fălesc, deși cel-ce l-a alcătuit a fost *Ceh*, nu Ungur, și prin asta au zădărnicit rîndueala înmormântării, întru-cât muzica militară numai după-ce sicriul se așezase și se coperise cu cățva pământ, și Țiganii au tăcut, a putut primi veste să înceapă prescria cântare împărațescă. Astfel și-au bătut Țiganii unguri joc de cântarea împărațescă și de înmormântarea unui ofițer împărațesc, firește la sfatul altor Unguri mai înțelepți ca ei. Apoi să mai zici că nu-s adevărați nebuni!

Altă prostie ungurească. Toate țările își au semnele lor deosebite. Ungaria are *corona*, Austria are o *pajură* cu două capete, cum se poate vedea pe banii nemțești. Ungurii au un palat în Viena, unde locuiesc trimișii lor (ambasada). Pe acest palat se află lungă semnul țării ungurești adevărată lungă coroană și *pajura* Austriei. Acum vine un înțelept de deputat ungur și cere în dietă, ca guvernul să facă să se dea jos de pe palatul numit *pajura împărațescă*, să rămână numai coroana! Câtă obrăznicie! Par'că *pajura* aceea nu li-ar fi lor prietenă, și par'că nu aceea e care îi umbrește pe ei și le dă încă putere de a face ce fac, și nu știu nebunii, că de nu i-ar sprijini și *pajura* aceea, demult n'ar mai fi ei ce sînt: adevărații noștri!

Osânda cea mai nouă. La 9 Dec. n. s'a pertractat în Seghedin, procesul de presă pornit contra foii sârbești „*Zastava*”. Judecători firește tot Unguri. Și precum în procesul „*Replacet*” Români acusați au avut și apărători slovaci, adevărați neromâni, așa și *Serbul* acusat în acest proces, și-a luat apărători români, pe domnii avocați *Dr. Ștefan Pop* și *Dr. Gavrilă*. Capetul procesului a fost *osândirea acusatului la opt zile temniță de stat și 20 fl. pedeapsă în bani*.

Episcopul Pavel al Orăzii-mari, după-cum spun foile din Pesta, a primit mai zilele trecute pe un jurnalist ungur la sine, și între altele Excelența Sa ar fi mărturisit că are de gând să se retragă dela arhierie, fiind bătrân și îngrețșat de multele neplăceri ce le-a avut în timpul din urmă. Nu știm întrucât e adevărat.

Risipă peste risipă. Am spus în numărul trecut al foii noastre, în articolul „*Risipă peste risipă*” că în adunarea comitatului *Vas*, comitetul va propune aruncarea unei noue dări pe comitat pentru a se coperi cheltuielile ridicării alor 40 de *kisdedövuri* (ungurisătoare) pe seama nemaghiarilor din comitat, și am zis: „*Pe când abonații noștri cetesc acest număr al »Foi Poporului« adunarea comitatului va fi primit deja cererea comitatului. Acum sîntem în neplăcuta stare a incunoștința pe cetitori, că nu am fost proroci mincinoși! Tocmai așa s'a întemplat: a fost aruncată o dare de 15.000 fl. pe comitat pentru miserabilul scop de a unghurisa pe nemaghiari!*”

Dreptate ungurească. În ședințele dietei ungurești, deputatul *Pulszky* a cerut, ca ajutorul ce se dă bisericii reformate din țeara noastră, să fie ridicat dela *130.000 fl.* la *150.000 fl.* Cererea lui a fost spriginită și de alți deputați, și dieta a și incuviințat-o întocmai. Eată ear' o dovadă de dreptate ungurească. Biserica românească greco-orientală, spre pildă, nu are nici o avere. Avea într-o vreme un mic ajutor de *24.000 fl.* și în loc să i-se fi mărit ajutorul, i-s'a luat și acela din partea ministrului maghiar! Vai de măsura cu care se măsură dreptatea la noi!

Căsătoria civilă. Planul de lege privitor la căsătoria civilă, pentru aducerea căruia înaintea dietei, Maiestatea Sa și-a dat înalta învoire, — îl cunoaștem azi întreg. El a fost cetit în dietă și publicat prin toate foile; e grozav de scandalos în unele locuri. Îmbulzeala de material nu ni-a iertat să aducem în numărul acesta cetitorilor părțile mai bătătoare la ochi, dar' în numărul viitor le vom aduce.

Țiganul cu obsit.

de *Eugen T.*....

Pe la începutul lunii lui Brumărel, Ciucur Rîpa, voinicul ficior al și mai voinicului maister de fer *Vacă Rîpa* din Birueni, ca din șcățulă scos, cu căciula pe ureche, cu mustețele răsucite, călcând coala țanțoș ca Țiganul, când să vede la largul seu, mergea cătră casa de pământ a tătâni-seu. Venind din orașul vecin unde tocmai 3 ani impliniți slujise pe Înălțatul Împărat, pe drum îl întâlnește *Toader*, fiul lui *Traian Purcariu*, bogatul satului, și vîzînd pe Ciucur pășînd așa a domnie îl întreabă: „Mă da bine trebuie c'ai trăit tu unde ai fost, de pășești așa a fudulie”. „Bine zeu”, — fu răspunsul Țiganului, — „că dimineața de fluștuc (gustat) am primit *gelengibung* de numai ce-mi tremurau vinele, pe la ameazi când era căldura mai mare și umbra mai groasă trăgeau cu mine câte un *läuftritt* de-mi era mai mare mila. Ear' seara de cină mîncam pat de pușcă de-mi țuiiau urechile”.

R Î S.

Doctorul: Înainte de toate spune-mi ce semne de boală ai băgat de seamă la nevasta d-tale?

Bărbatul: În toată ziua leșină odată!..

Doctorul: Ar fi bine să încerci întâiu să-i cumperi o haină nouă!...

— Bine te-am găsit, prietene; și-am adus cei cinci fiorini cu care și-s dator de acum zece ani...

— Ei! eu te și ștersesem de pe catastich...

— Atunci bine, nu și-i mai dau!..

După sfântul Dumitru.

— Dar' între altele cum ești mulțumit cu noul tău gazdă al casei?

— Aș fi foarte mulțumit, de nu ar ave un cusur: e foarte doritor.

— Cum așa?

— Dorește mereu să știe când anume îi voi plăti birul casei?...

Între datorăș și creditor. Creditorul: Îmi pare foarte rău, dar' nici în luna asta nu o să-ți pot plăti, până în ceealaltă.

— Bine, dar' și luna trecută tot așa mi-ai zis...

— Ei, și nu m'am ținut de cuvînt?..

La tribunal.

Președintele cătră o doamnă:

— De câți ani ești?

Doamna: De 30.

Un avocat: Mi-se pare că marta și acum doi ani a zis că e de 30 de ani.

Doamna: Foarte bine! nu sînt din acelea care zic azi una și mâine alta.

Profesorul întreabă pe un școlar venit din loc străin: Spune-mi, *Popescule*, cine a făcut acești copaci ce se ved pe fereastră, dimpreună cu paserile de pe ei?

Școlarul nou: Nu știu, domnule. Eu am venit numai ieri de acasă...

Fereastra Ungurului. Ungurii când au venit în Ungaria aveau de locuințe corturi; fiind și popor vîndtor aveau căni. Prin aceea, că și cănele se ținea de familie trebuia să i-se facă un locușor în cort. Pentru acest scop au făcut o gaură mică pe unde putea intra cănele. Căne în limba veche ungurească se zicea *eb* (astăzi *kutya*); gaură în limba veche ungurească, se zicea *liuk*. Împreunate aceste două cuvinte sînd *ebliuk*.

Prin diferite schimbări s'a făcut *abliuk*, și în sfîrșit *ablak*, ceea-ce însemnează astăzi fereastră.

Și așa edutînd formarea cuvîntului *ablak* aflăm că *liuk* însemnează gaură, și *eb*, căne. Așadară fereastra Ungurului e — gaura cănelui.

Nițel îmi pare totuși rău
Că nu mai pot trăi și eu
Să ved dacă cuvîntul meu
Se va mplini

Si-acum întocmai cum dori-am,
Că moartea eu la cap o am
Demult, și-abia o mai puteam
Ademeni

Să mă mai lase, până 'ntâi
Vii tu să-ți spun ce ai să ți — —
... Si moartea dela căpătâi
Ne mai putînd
S'aștepte, babei cum i-a tras
O palmă — moartă a rămas!
C'o prea lungise hîda n glas
Ne mai tăcînd

(Va urma.)

ECONOMUL

redactat de D. COMȘA.

Monografia economică a comunei Orlat.

Comuna are cu totul: 94 jugere, (1 juger — 1600 stânjini pătrați) grădini, 1.124 jugere arături (agrii), 804 jugere fenațe, 23 jugere vii, 526 jugere pășuni, 7306 jugere păduri și 283 jugere loc neroditor, laolaltă 10.160 jugere.

Din roadele acestui pământ trăesc cam 1.700 de locuitori, cum și 1.000 bovine (boi, tauri, vaci), 200 bivolițe, 190 cai, 2.400 oi, 180 capre, 80 râmători (porci), 5.000 de galițe și vre-o 250 de stupi.

Comuna Orlat este așezată nu departe de Sibiu la poalele Carpaților.

Agrii ei sânt cea mai mare parte la șes; mai puțini pe niște coline și dealuri mici. Pădurile, aproape toate, sânt pe munte, asemenea și pășunile, ba chiar și o parte bună din fenațe.

I. Agrii.

Agrii, după-cum am arătat mai sus, are comuna noastră 1.124 jugere. Dacă 'i-am împărți frățește între cele 440 familii din comună, s'ar' veni pentru fiecare familie cam 2½ jugere.

În cele mai multe comune, agrii sânt împărțiți în câte 3 părți sau cum se mai zic, în trei hotarē, dintre care o parte se samēnă cu grâu și alte spicoase tomatice, alta cu cucuruz sau alte primăvăratiche și a treia parte rămâne ogor.

Agrii comunei noastre sânt împărțiți în numai două hotarē, dintre care o parte se samēnă an de an cu grâu și ceealaltă cu cucuruz. Ogor nu se lasă.

Din cele 1.124 jugere s'ar veni pe seama spicoaselor cam jumătate, adecă vr'o 560 jugere, din care

1.	cu grâu vre-o . . .	460 jugere
2.	„ sēcară	70 „
3.	„ ovēs	10 „
4.	„ orz	10 „
5.	„ cânepă	3 „
6.	„ trifoiu	4 „
7.	„ măzēriche	3 „

Locul de un juger, sēmēnat cu grâu, aduce 55—60 clăi de câte 20 snopi, așadar' 460 jugere aduc vre-o 25.000 de clăi; clăia lasă pe aici cam 1½ ferdele, prin urmare în total vre-o 38.000 ferdele de grâu care, împărțite fiind între cele 440 familii, se vin de fiecare familie sau de fiecare casă cam 86 ferdele, din care vre-o 16 se samēnă, rămânēnd astfel 70 ferdele de familie. Paiele de grâu, cu cele de sēcară, cu cele de orz și cu cele de ovēs împreună, încât se folosesc la nutirea animalelor și la pregătirea gunoiului ș. a. încă se pot socoti batăr cu 3.500 fl.

Cele 70 jugere sēmēnate cu sēcară dau vre-o 8000 ferdele, dintre care vre-o

1100 ferdele se samēnă, rămânēnd cam 7000 ferdele de sēcară, de toată familia cam 17 ferdele, care se folosesc mai mult pentru râmători. Pâne de sēcară aici nu se mănâncă.

Cele 10 jugere sēmēnate cu ovēs și alte 10 jugere sēmēnate tot cu ovēs, dar' printre fenațe, dau 20 jugere, de pe care loc se iau cam vre-o 4.000 de ferdele de ovēs pe seama vitelor. De fiecare familie cam 10 ferdele de ovēs.

Cele 10 jugere sēmēnate cu orz înecă dau vre-o 1000 și mai bine ferdele de orz, de familie 2½ ferdele. Orzul se întrebuințează cu deosebire la îngrășarea râmătorilor.

Cele 3 jugere de cânepă dau cânepă în preț de vre-o 300 fl.

Cele 4 jugere sēmēnate cu trifoiu, cu cele vre-o 3 jugere de trifoiu printre cucuruze și cu cele vre-o 4 jugere de prin fenațe, dau 10 jugere. Fiecare juger aduce cam 8 carē de nutreț, laolaltă 80 carē.

Cele 3 jugere sēmēnate cu măzēriche printre grâne și cu cele vre-o 20 jugere dintre cucuruze fac laolaltă 13 jugere, care dau vre-o 50 carē de nutreț.

Scotēnd pământul socotit la spicoase din cele 1.124 jugere arături, rămân vre-o 530 jugere, care se samēnă cu cucuruz, cartofi, napi de nutreț ș. c. l. anume:

1.	Cu cucuruz vre-o . . .	500 jugere.
2.	„ cartofi vre-o . . .	30 „
3.	„ napi vre-o	3 „

De juger se pot socoti 3 carē de cucuruz, laolaltă vre-o 1.500 carē și carul dă cam 25 ferdele de cucuruz sfirmiț, laolaltă vre-o 38.000 ferdele de cucuruz.

Cartofii, câți se prăsesc printre cucuruze, printre fenațe, grădini și aiurea, fac cam 50 ferdele de familie, laolaltă vre-o 22.000 ferdele de cartofi.

Din cele 3 jugere cultivate cu napi de nutreț se iau vre-o 40 carē de napi, carul socotit cu 5 fl. dă suma de 200 fiorini.

Prin cucuruz se mai prăsesc bostani, (lubenițe, dovleci, tidve) de juger cam 8 carē cu câte 2 fl., laolaltă 4.000 carē în preț de vre-o 8.000 fl.

Uleul scos din simburii acestor bostani face vre-o 8.000 litre în preț de vre-o 5.600 fl.

Fasolea din cucuruz face vre-o 600 ferdele în preț de 600 fl.

Cânepa de sēmēnță face vre-o 250 ferdele în preț de 250 fl.

Pășii (cocenii) cucuruzului, care se folosesc ca hrană pentru vite, se pot socoti de juger cu 3 carē, de toate 1.500 de carē cu 1.500 fl.

Fasolea, câtă se aduce verde preste vară din cucuruze se poate socoti de familie cu 3 ferdele, laolaltă cu 1.200 ferdele în preț de 600 fl.

II. Fēnațele.

După subtragerea pământului sēmēnat ou ovēs, cartofi, napi și cu trifoiu, ar mai rămânē din cele 804 jugere, vre-o 780 de jugere pentru facerea fēnului și otāvii. Aceste jugere dau vre-o 3.200 carē de fēn și cam 1.000 de otavă în preț de 63.000. fl.

III. Grădinile.

Cele 94 jugere de grădină se folosesc în cea mai mare parte pentru facerea de fēn și otavă. Am putea socoti fēnul adunat din grădini cu vre-o 360 carē, ear' otava cu 140 carē, laolaltă cu 500 carē în preț de 7.500 fl.

Poamele din toate grădinile acestei comune dau un venit de abia 3000 fl., socotind poamele ce se vënd împreună cu cele-ce se mănâncă.

Legumi se prăsesc în Orlat foarte puține.

IV. Viile.

Vin se produce ceva preste 2.000 ferii (1 ferie — 10 litre), în preț de vre-o 2.500—3.000 fl.

Poamele din vii aduc și ele vre-o 200 fl.

V. Pășunile.

Pășunatul vitelor în cele 526 jugere de pășune, apoi primăvara și toamna în fenațe, preste vară în miriști, în cucuruziști, prețuește vre-o 6.000 fl.

VI. Pădurile.

Pădurile comunei Orlat ocupă, remintim, 7.306 jugere, adecă de 2½ ori mai mult tērm decât toate celelalte pământuri împreună. Prin urmare, pădurile acestei comune sânt o avere de mare preț, un isvor nesecat de venit pentru toate timpurile, dacă ele se vor grijl altfel și nu ca până acum.

E un mare dar dumnezeesc a avē chiar și Țigani lemne pentru foc din destul. E de neprețuit a avē pe nimica fiecare om din comună lemnele de trebuință pentru clădirea de locuințe, șuri, grajduri, șopuri (șoproane), cotete, garduri, pālanuri (uluci) și c. l.; apoi pe lūngă acestea a mai și vinde scānduri, bārne, caferi și lemne de foc, în preț de vre-o 35.000 fl. an de an.

VII. Locul neroditor.

Sânt, în munte mai cu seamă, coaste prăpăstioase, lipsite de plante cu totul sau aproape cu totul; acestea sē pot numi în adevēr locuri neroditoare și e peste puținta omului a le îmbunătăți.

Sânt însă între locurile socotite ca neroditoare și de acelea care, pe lūngă muncă, făcută cu chibzuință și înțelepciune, s'ar putē schimba în locuri, care ar aduce venit destul de frumoase.

VIII. Venitul din hotarul întreg:

Grâul aduce cam . . .	38.000 fl.
Sécara aduce cam . . .	8.000 "
Ovësul aduce cam . . .	2.000 "
Orzul aduce cam . . .	1.000 "
Paiele, de toate soiurile	3.500 "
Cânepa	300 "
Trifoiul	1.200 "
Măzerichea	600 "
Cucuruzul	38.000 "
Cartofii	7.000 "
Napii de nutreț	200 "
Bostanii	8.000 "
Oleiul	5.600 "
Fasolea	600 "
Sămënța de cânepă . . .	250 "
Pășii (cocenii) de cucuruz	1.500 "
Fasolea verde	600 "
Fânul și otava	70.500 "
Poamele	3.000 "
Vinul	3.200 "
Pășunile	6.000 "
Scândurile, bârnele ș. c. l.	
vândute	35.000 "
Scândurile, bârnele și	
lemnele folosite de	
oameni	18.000 "

Laolaltă 252.000 fl.

Adaogând la această sumă venitele anuale după:

Bovinele vândute în preț de	4.000 "
Oile și caprele în preț de	1.200 "
Laptele de vacă vândut în	
preț de	12.000 "
Laptele de oi și capre . . .	8.300 "
Rimători, carne, unsoare . .	16.000 "
Galițe	4.000 "

Laolaltă: 297.800 fl.

dobândim un venit total de

vre-o 300.000 fl.

Din aceste 300.000 fl. sunt a se socoti pentru trebuințele oamenilor vre-o 180.000 fl., ear' pentru trebuințele animalelor 120.000 fl.

De un locuitor s'ar veni cam 100 fl. pe an, ear' de animal, socotind unul cu altul, afară de galițe, cam 25 fl.

Socotind după familii, s'ar veni pentru oameni și animale, de familie vre-o 640 fl.

Pentru oamenii din o familie: 400 florini și numai pentru animalele unei familii 250 fl.

Dacă am socoti starea lucrului și din altă parte, d. p.:

Prețul pământului din hotarul întreg cu 70 fl. jugêrul, am căpeta vre-o 700.000 fl.

Locuințele, șurile, grajdurile, gardurile ș. a. fac împreună vre-o	100.000 fl.
Vitele vre-o	100.000 "
Oile vre-o	12.000 "
Caprele și rimătorii	20.000 "
Galițele	2.000 "
Stupii	2.000 "

Am ajunge la 936.000 fl.

Dar' se zicem un milion.

Acești bani puși cu dobândă de 4 $\frac{1}{2}$ la sută ar aduce de familie ceva peste 100 fl. la an. Ear' de om s'ar veni pe an la 27—30 fl.

Prin urmare, munca oamenilor s'ar' rêsplăti în bani, socotind și copiii, de cap cam cu 70 fl. la an; ear' munca oamenilor împreună cu a vitelor, face cam 540 fl. de familie pe an.

Pământ, vite, om și muncă, eată cele patru vorbe, care ne dau a înțelege întreagă taina traiului omenesc; și indeosebi munca economului, prin care el agonisește pentru sine cum și pentru toți, care poate în toată viața nu se gândesc măcar odată la vrednicia economilor; munca, despre care zice poetul Alexandri:

*Sfântă muncă dela țeară, isvor de îmbogățire,
Tu legi omul cu pământul în o dulce înfrățire!*

IX. Cheltuelile comunei.

După-ce am văzut, cât fac în bani venitele comunei Orlat, se aruncăm o scurtă privire și asupra cheltuelilor ei.

Din venitele de aproape 300.000 fl. a tuturor locuitorilor din comună, acestia au să trăească împreună cu vitele lor; au mai departe să-și cumpere lucrurile de întâia trebuință, cum și destule altele, fără de care ar putea fi.

Să le rămână prisosuri, peste tot zis, nu poate fi vorbă. Dacă unii din comună dau înainte, alții dau înderët; dacă unii vând din moșie, alții o cumpără și nu totdeauna oameni din această comună, pe când ai nostri nu cumpără și n'au cumpărat moșie dela oameni din comunele vecine. Și earăși dacă unii din economii nostri mai au și câte un ban adunat, sânt 3—4 vecini de ai sei, care împrumută bani. Că poporul acestei comune ar face pași înainte spre bunăstare, durere, nu se poate zice.

E adevărat însă, că poporul de aici, în lipsa de hotar mai mult și mai mănos, cumpără an de an bucate de vre-o 6000 fl., are însă alte isvoare de câștig, cum este lemnăritul, care 'i-a adus și-'i aduce cu mult mai mult.

E adevărat mai departe că, darea și alte greutăți comunale câte le poartă locuitorii acestei comune, trec peste 7.000 fl. la an, dar' tot așa de sus se ridică și suma care o dă pe tãbac (tutun). Pe beutură se cheltuesc ca un crucer 20.000 fl. an de an. Pe jolj, bumbac și cartone cel puțin 5.000 fl., pe mânecare de trg alte 5000 fl. Nu mergem însă mai departe cu înșirarea altor cumpărături, cum sânt: carnea, pãlãriile, peptarele, cojoacele, șerpărele, încãlțãmintea, carele, roatele, plugurile, vasele, uneltele economice, mobilele de casă, facerea zidurilor economice, luminatul, căutarea la întemplări de boale, plata păstorilor, îngropăciunile, ospetele și c. l., deși pe de acestea se cheltuesc vre-o 40.000 fl. în fiecare an.

Din cele zise până aici ne-am putut încredința, că comuna Orlat nu dă înainte în avere și că în adevăr nu dă înainte, ne dovedește și împrejurarea, că de vre-o câțiva ani încoace mulți oameni de ai nostri, bărbați și femei, copii și fetețe au trecut în România și trec pe zi ce merge. Ear' ca comuna noastră, câte sute de comune nu vor fi în întreg Ardealul și Ungaria? Vor fi negreșit în stare și mai rea.

Când scriem acestea, ne vine în minte cugetul: ce n'ar pute face o stăpânire înțeleaptă și binevoitoare pentru binele comunelor și prin urmare pentru țeară? Și oare n'ar fi lucru mai bun de a-și jerfi stăpânitorii nostri timpul muncind pentru înaintarea în averea singuraticilor, comunelor și țerii întregi decât să bată câmpii, alergând după ajungerea unei ținte zadarnice?

Să nu învinuim însă numai pe stăpânitorii nostri, ci să vedem, oare nu purtăm și noi vina, de nu înaintăm în avere? Ba purtăm destulă vină și perirea noastră ca și a lui Israli, numai din noi ar pute veni. Dacă ne vom trage bine seama, ce avem să facem și ce nu și dacă ne vom pune cu stăruință și rîvnă pe calea binelui, negreșit vom înainta și în avere și în cultură și zadarnice vor rămâne opintirile dușmanilor nostri de a ne îmbrânci economicește.

Să ne reîntoarcem acum la comuna noastră și să ne întrebăm: Cum s'ar pute ujeta ca să înainteze și să nu mai stee locului ca pironită?

Căile și mijloacele sânt multe, dintre care vom îndegeta numai vre-o câteva și încă tare pe scurt, rămânând să vorbim de altă-dată mai cu dea-măruntul.

Astăzi se sãmănă în hotarul nostru pe fiecare an cel puțin 900—10.000 ferdele de grâu și sécără. Dacă acest grâu 'l-am pune cu mașina de sãmănat, ne-am ajunge și numai 5.000 ferdele, adecã pe jumătate. De aici am profita an de an câte cel puțin 5.000 ferdele de bucate, în preț de peste 5.000 fl.

Dacă s'ar cultiva cânepa și inul în măsură neasămănat mai mare, am pute să ne lipsim de bumbacul și joljul cel mult, care îl cumpărăm și astfel ne-ar rămânea și de aici vre-o 5.000 fl. la an.

Cultivând femeile de-arindul varzã (curechiu), ceea-ce astăzi nu se întemplã, n'am da pe tot anul câte 2.000 fl. Sașilor și Sêrbilor. Asemenea ne-ar rămânea și dela celelalte legumi: ceapã, crastaveți și c. l. vre-o 2.000 fl. la an.

Apoi, dacă am fi mai cumpetați și n'am cheltui pe beutură, câte 20.000 fl. la an, și pe tãbac alte 7.000 fl., laolaltã vre-o 40.000 fl., câte lucruri bune n'am pute noi face cu această sumã uriașã?

Dar' acestea sânt numai dijma din mulțimea de îmbunătățiri, care ar trebui făptuite și pe care le-am putea face.

Foarte puțin ne-ar costa spre a ne umplea grădinile cu pomi, prășind de 10 ori atâtea poame ca astăzi. Tot asemenea n'ar fi lucru greu să ne îndeletnicim cât mai mulți cu ținerea de stupi, care și ei aduc frumos venit. Locurile astăzi sterpe s'ar pute umplea cu pomi și arbori de tot felul.

Ar trebui să îmbunătățim soiul vitelor și lucrarea pământului.

Ce mai câmp întins de nobilă și folositoare muncă pentru proeții, învățătorii, notarii și alți fruntași Români!

Ca de încheiere zicem: În timp de câțiva ani să nu mai fie comună românească, care să n'aibă *monografia sa economică*. Cu chipul acesta am putea să vedem mai apriat ce avem și ce ne lipsește, prin urmare, de ce ar trebui să ne apucăm mai îngrabă, îmbunătățind starea înapoiată de astăzi.

Turta și oleiul de in pe seama vitelor.

Pe seama vitelor de îngrășat, turta de in este mai presus de ori-și-care alt nutreț. În adevăr, vitele puse la îngrășat sporesc în greutate mai repede ca de obicei, dacă li-se dă pe zi 1½—2 chilog. turtă de in printre porțiile de fân, napi de nutreț sau cartofi. Rămătorii capătă poftă de mâncat și înaintează văzând cu ochii, înzestrați fiind și cu turtă de in. Vrednic de recomandat este obiceiul, după care se dă vacilor, în ajunul fătării, sēmēnță de in. Cu chipul acesta fată ușor și dau lapte mult. Aceasta se poate zice mai ales despre junincile, care ar fi căpătând, vre-o 4 săptămâni înainte de fătare, câte 1 litră sēmēnță fiartă de in zi de zi.

Oleiul (uleul, oloiul) fert de in este un leac foarte nimerit pentru vitele incuiate sau care bolesc de aprindere și mai ales de frigurile datorite fătării.

Stingerea focului de petrolu.

În timpul mai nou s'au făcut numeroase cercări, prin care s'a dovedit, că laptele este singurul mijloc nimerit pentru de a stinge focul de petrolu. Întemplantu-se dar' ca să se spargă lampa aprinsă sau altcum să se cășuneze foc de petrolu, n'avem decât să turnăm lapte fără multă zăbavă.

Îngrășarea curcelor.

Curcele (corcotinele) ar trebui puse la îngrășat cu începere din luna a șaptea, nu mai curând. Ele se vor închide într'o curte (ocol) strîmtă și scutită de sgomot. Dintre nutrețurile aveau priincioase amintim aluatul gătit cu lapte și cartofi ferți în amestec cu faină de orz sau de cucuruz. Două mîncări îmbelșugate pe zi sînt de ajuns. Curcele astfel ținute se îngrășe în curs de 5 săptămâni cel mult.

Prăsirea și cultura luțernii.

După-cum se știe, luțerna (glišdeiu) este înzestrată cu rădăcini puternice, care se rămuresc până la o adîncime însemnată. Dacă e deci să isbutescă, o neapărată cerință este ca pătura mai din jos să fie alcătuită din pământ mînos, fraged, bogat în var și scutit de umezeală. Într'un pământ care întrunește aceste condiții, luțerna ține câte 12, 15 și chiar 20 de ani, producînd nutreț din greu și de soi ales.

Luțerna trebuie scutită de burueni, mai ales în anul dintăiu; altcum îmbrâncește. După napi (sfecle) luțerna înaintează cu anevoie. Dar' cu atât mai bine isbuteste, sēmēnată fiind în urma cartofilor (crumpenelor, picioicilor, baraboilor) sau cucuruzului, prin care se dă prilej de a îngrășa pământul cu gunoiu și de a-l curăți de burueni. De cumva pământul ar fi încărcat de burueni, nu rămîne decît a cultiva plante de sapă 2 ani după olaltă. Pământul ar trebui arat cât mai adînc și în 2—3 rînduri.

Drept scut firesc, care să apere tinera luțernă de arșița soarelui, de vînt și răceală, servește ovēsul sau orzul primăvăratic, care se sēmēnă ca de obicei, împraștiind apoi sēmēnța de luțernă. La 1 juger (= 1600 stînjini pătrați) de pământ ajung 6—7 chilog. sēmēnță de luțernă. Ovēsul ar trebui sēmēnat cât mai rar, în hatrul luțernii. Ovēsul se va tăia în stare verde.

Cu începere din primăvara a doua, luțerna ar trebui să se grape bărbătește cruciș și curmeziș, în fiecare primăvară, întimpinînd astfel năpădirea buruenilor și înțelenirea pământului. Tocmai fiindcă rămîne ani de-arîndul în același pământ, luțerna nu propășește îndeplin decît îngrășată fiind an de an cu gunoiu putred de grajd, compost și mai ales cu faină de ghips și gunoiu de cal.

Despre cositul și uscatul luțernii am fost vorbit în nr. 23 al »Economului«.

Cercarea pielei.

Pentru de a știrici, dacă și încât cutare piele este bună și argisită în regulă sau nu, eată cum ar trebui să urmăm: Se taie din pielea sau talpa de cercat o bucățică și se pune în oțet curat. Dacă a fost argăsită deajuns, pielea rămîne întocmai și numai fața 'i-se întunecă; dacă însă nu s'a fost argăsit îndeplin, atunci se umflă repede și dela o vreme se preschimbă într'un fel de materie cleioasă.

Contra degerăturilor.

Mînile, picioarele sau alte mădulări, care ar fi degerat, se țin mai întăiu în apă rece sau se freacă cu neauă (zăpadă), apoi se svîntă bine și se îmblojesc cu fășii de lână sau de in. Mai târziu se freacă cu flanelă și după aceea cu rachiu.

Știri economice.

Comerțul Ungariei în 1893. Din darea de seamă ce a eșit zilele trecute de sub tipar se vede, că în luna lui Octomvrie n. a. c. s'au importat în total 49.630 bucăți și 2,562.446 măji metriche și că s'au exportat 3,018.712 și 5,035.871 măji metriche. Importul și exportul se impart astfel:

	Import		Export	
	bucăți	m. m.	bucăți	m. m.
Ian.—Jun.	141.883	13,483.166	32,837.965	18,193.454
Iulie	24.165	2,427.993	5,062.421	3,106.613
August	37.432	2,498.936	5,078.726	3,617.713
Septemvrie	49.277	2,229.959	6,611.768	4,349.277
Octomvrie	49.636	2,562.446	3,018.712	5,035.871
Laolaltă	302.393	23,202.500	52,609.592	34,302.928
1892 întreg	283.000	23,455.000	41,767.000	38,463.000
1891 "	277.000	21,940.000	68,926.000	38,471.000
1890 "	255.000	19,083.000	50,413.000	38,999.000

Importul deci a fost de 52.30 milioane bucăți și a covrșit exportul cu 11.10 milioane de măji metriche. *Metale nobile* și *monede* (bani sunători) s'au importat în Octomvrie 1023 chilograme și s'au expedit 6572 chilgr. Din 1 Ianuarie până la sfîrșitul lui Octomvrie au intrat în Ungaria cu totul 49.281 chilgr. și au eșit 30.667 chilgr., rămînînd astfel un prisos de metale nobile și monede în suma de 18.614 chilgr.

Exportul de *bucate* și de *faină* în Octomvrie a fost de 2,863.250 măji metriche și anume: *grâu* 554.844 m. m., *sēcără* 236.070 m. m., *orz* 1,020.028 m. m., *ovēs* 220.216 m. m., *cucuruz* (păpușoiu, mălaiu) 165.488 m. m. *faină* 512.698 m. m. În cele dintăi zece luni din acest an s'au exportat: *grâu* 4,011.633 m. m., *sēcără* 1,571.642 m. m., *orz* 3,619.016 m. m., *ovēs* 1,128.879, *cucuruz* 1,970.999 m. m., *fasole* 502.932 m. m., *faină* 4,580.178 m. m.

Vite s'au exportat în Octomvrie în total 152.292 capete și din Ianuarie până în Octomvrie:

	1892
Boi	86.970 capete față cu 114.505 capete
Alte bovine	11.924 " " " 12.901 "
Oi	157.880 " " " 151.478 "
Rîmători	905.261 " " " 851.013 "
Cai	15.992 " " " 17.396 "

S'au importat în total 37.090 boi față cu 43.722 și 192.169 rîmători față cu 146.142 în anul 1892.

Importul de *vin* a mers sporind cu rejun. În total s'au importat 815.731 m. m. de vin față cu 356.907 m. m. și s'au exportat 550.480 m. m. față cu 547.397 m. m. În luna lui Octomvrie s'au importat 131.359 m. m. de vin și s'au exportat 80.446 m. m.

Doage de buți s'au exportat în Octomvrie numai 2,775.469 bucăți, *lemn* și *cărbuni* 489.962 m. m.

Zăhar s'au importat în Octomvrie 29.606 m. m. și s'au exportat 28.409 m. m.

Fân s'a exportat în Octomvrie 42.291 m. m. și 34.057 *paie*. În lunile Ianuarie — Octomvrie s'au exportat 299.762 m. m. fân, 197.647 m. m. paie și 1,015.396 m. m. de *tărîțe*.

O nevastă de 257 chilograme. În muzeul din Bowerg, printre bucățile cele mai ciudate era d-șoara Blanche Greg, în vîrstă de 19 ani, care este de o mărime a ceea uriașe și cântărește nici mai mult nici mai puțin decît 157 chilograme. Deunăzi această d-șoară-burdud s'a cununat cu un tîner american foarte bogat.

Risipă în flori. În orașele americane mai mari se cheltuiesc sume de necrezut de dragul florilor. Între altele se spune, că la ospățul unei mirese bogate din New-York s'a cheltuit pentru flori suma de aproape 18.000 dolari (1 dolar = peste 2 fl.). Cel mai estin buchet (peschină, struț) de flori costă 15 dolari; dar' nu arare-ori se vînd buchete cu prețul de câte 100 dolari și mai scumpe chiar. Pentru împodobirea cât de cât potrivită a mesei se cer 500—600 dolari și cu prilejul înmormântărilor se cheltuiesc une-ori pentru flori câte 1000 dolari și mai bine. Un boboc de trandafir costă iarna 3—4 dolari, 1 duzină de violele sau rosetă (resedă) 1—2 dolari. Un grădinar din New-York a vîndut într'o singură zi 10.000 flori de lăcrimioare (mărgăritărele) în preț de vr'o 1500 dolari.

Un iepure ca cuceritor. Că un iepure ar fi mijlocit cucerirea unui oraș, nu-'i vine omului a crede, dar' eată ce ne spune istoria:

Arnulf și ducele de Spoleto, care ocupase Roma, se răsboiau împreună. După mai multe lupte sângeroase, ducele de Spoleto a fost nevoit să se retragă în Roma. Arnulf începuse să facă pregătiri pentru luarea marelui oraș. Dar' lucru ciudat: un iepure se furișă printre ostașii sei, repezindu-se înspre oraș. Ostașii îl urmăriră sbierând din răsputeri. Cei din oraș credeau, că se dă năvală și părăsiră zidurile de apărare, nefiind pregătirile isprăvite. Cât ce a prins de veste, Arnulf porunci să se dea năvală, cucerind Roma fără mai nici o vîrsare de sînge. Aceasta s'a întîmplat la anul 896, când Arnulf smulse coroana împărătească și se urcase pe tronul Romei.

O apucatura americană. Un călător întors dela expoziția din Chicago istorisește următorul fapt, care ne arată istețimea neguțătorilor americani în trebile lor: Călătorul spune, că tocmai se plimba într'o zi pe una din cele mai cercetate strade din Chicago, unde era un sgomot asurzitor din pricina trăsurilor, carilor de povară și c. l., când vîzî pe un domn, care alerga pe stradă tîrînd mai mult decît ducînd pe un băiat de vre-o 3 ani printre căruțe. Deodată, spre spaima tuturor, îi scăpă mîna copilului din a sa și acesta căzî jos între caii unei trăsuri, care trech peste el. Toate trăsurile se opriră și oamenii fugiră la locul unde se întîmplase nenorocirea; câteva femei leșinară, — numai negrijitorul conducător al copilului își păstra sîngele rece. Repede trase el trupul copilului dintre roate, își ridică pălăria și strigă cu glas tare: „Aici, doamnelor și domnilor, aveți cea mai puternică dovadă despre trăinicia păpușilor din fabrica „Janes Webbing & Son“! Era adevărat numai o păpușe, care fu scoasă, adevărat, nestrucată de sub roate.

Iedera este cunoscuta tufă acățătoare și pururea verde, care ajunge une-ori la adînci bătrînețe. Multe zidiri străvechi și stînci sînt îmblojite cu iederă pînă sus și pe alocurea întîlnim trunchiuri groase de iederă în vîrstă de sute de ani. Cîteva pilde sînt deajuns.

La Hignac, Franța, se află o iederă de peste 460 ani, al cărei trunchiu măsura 2 m., străvechiul castel din Heidelberg este îmbrăcat în iederă de o lungime și grosime uriașă; iedera care, acopere castelul Kenilworth din Anglia, cuprinde trunchiuri de grosimea unui om.

Un popor mascat. În Wyoming din Statele-Unite, America-de-nord, se află o colonie a seminției Chigano, ai cărei membri țin că este păcat a privi în o față omenească. Această colonie are 130 de locuitori. Toți bărbații și femeile, chiar și cele mai tinere și frumoase, poartă pe obraz o mască (obrăzar), pe care nu o scot nici ziua nici noaptea și astfel nu se vîd unii pe alții decît prin micile găuri făcute la măști. În această colonie femeile trăesc de o parte și bărbații de alta. Și nici-odată acești oameni nu se apropie unii de alții. Deci este de prevăzut că în curînd se va sfîrși această seminție ciudată.

Fur păcălit. Un țeran din Suedia a intrat într'o prăvălie cu gândul să cumpere ceva. Pe cînd ucenicul îi cântăria marfa cerută, țeranul nu s'a putut împotrivi ispitei de a trimite pe gît o bucată de zahăr ce tocmai se afla pe tarabă. Băgînd de seamă, ucenicul înhoalbă ochii și întrebă înspăimîntat: „Ce s'a întîmplat cu bucată de cătran, care era aici pe tarabă?“ Bietului țeran i-se sculă pîrul măciucă și plin de groază mărturisește adevărul. „Omule, ești pierdut!“ îi răspunde năprasnicul ucenic; „dar' am eu leac. Ține repede și bea din greu“. Și umplînd un vas mare cu murătură de hirinci, îl dă țeranului care, voind a scăpa de moarte cu ori-ce preț, se repede și bea murătura dintr'o dușcă. Cîta apă îi va fi trebuit spre a-'și stîmpîra gîtlejul, nu se știe, hotărît însă, că de nărvul furtului s'a lecut pentru totdeauna.

Barci electrice. Bêtrîna Veneției a în ajun de a introduce cea dintîiu bărcile (nămici, luntre) electrice. O companie americană a făcut orașului cererea de a înființa un serviciu de navigație electrică pe lagune (canaluri). Modelul bărcilor electrice, pe care compania vrea să le pună în aplicare, a fost expus la Chicago și a fost mult admirat acolo. Aceste bărci, avînd o iuteală de 16 kilometri pe oră se pun în mișcare prin niște acumuloare, care cuprind electricitatea pentru o depărtare de 100 kilometri. Un simplu manipulator regulează iuteala și poate opri barca numai decît.

Zilele trecute s'a făcut cea dintîiu încercare, cu aceste bărci, care sînt foarte elegante, și în care încap deodată 28 de persoane. Resultatul încercării a fost foarte mulțumitor și acum nu se așteaptă decît încuviințarea guvernului și a comunei pentru-ca Veneția să fie cea dintîiu cetate în Europa, unde să se facă navigațiune cu bărci electrice.

Măestria de a trăi 100 de ani. Doctorul Iaval s'a îndeletnicit cu o cercetare asupra măestriei de a trăi o sută de ani. Astfel, el a adresat întrebări tuturor moșnegilor de câte o sută sau mai bine de ani, întrebându-'i asupra felului lor de a vieții.

Doctorul Iaval a primit vr'o 50 de răspunsuri, al căror cuprins este următorul: Nutriment simplu și din destul și bucate gătite mai ales din legume. Cea mai mare parte din cei care au trecut de o sută de ani n'au întrebuițat aproape de loc rachiu; dimpotrivă însă mulți dintre ei beau vin la masă. Poartă vestminte calde și nu fumează. Lucru ciudat! mulți din acești bătrîni iubesc dulceturile și mai ales zahărul. Moșnegii întrebați au spus cu toții, că s'au ferit cu îngrijiri de turburări de ori-ce fel.

Alegere nimerită. Întrînd în birt (cîrcimă), d'al de Aron Ițig cere un „ciocan“ de vin, apoi se adresează birtașului zicînd busumflat: „Dela cine ai fost cumpărat vinul aista, dle Oțetescu?“ — Birtașul: „Da oare nu știi? Dela d-ta.“ — Aron Ițig: „Așa? Atunci adă-'mi un păhar de bere.“

Piticii din Madras. Colonelul Fraser face o dare de seamă asupra piticilor, care trăesc în districtul Hournoul din ținutul Madras în India. În ce privește graiul și cuminția, zice Fraser, piticii nu sînt mai pe jos de ceilalți compatrioți ai lor. Se pare însă că obârșia lor s'ar pute reduce la o singură familie, în care bărbații într'un curs îndelungat de generații (neamuri) tot pigmei au fost. Ei se însoară cu fete dintr'ale lor; dintre copii, fetele lor cresc și ajung la o înălțime obișnuită, ear' băieții încetează de a crește dela 6 ani înainte și rămîn pitici. Colonelul Fraser spune, că acești oameni sînt foarte slăbănogi la muncă și nu pot suporta nici măcar un drum ceva mai lung; dar' cu toate acestea trăesc mai mult decît uriașii.

Vagoane nămile. În fabricile vestitului Krupp din Essen în Germania se făuresc căzane de vapor și alte obiecte de greutate une-ori uriașă, așa că vagoanele căilor ferate germane nu sînt în stare a le transporta. La îndemnul și cu ajutorul lui Krupp s'au întocmit deunăzi 10 vagoane uriașe pe câte 4 osii; 2 din aceste vagoane sînt menite pentru poveri de câte 36.000, 1 pentru 40.000 și 3 pentru câte 48.000 chilogr., și avînd câte 6—8 osii. Celelalte 4 vagoane cuprind căzane în greutate de 70.000 chilogr. fiecare.

Semne nouă de telegraf. Cu începere din anul viitor se vor introduce pe seama oficiilor telegrafice semne nouă. Spre acest scop se va tipări o carte, cuprinzînd nu mai puțin de 240.000 semne, deopotrivă pentru toate limbile. Cu chipul acesta se vor preîntîmpina greșelile și incurcăturile de pînă acum.

Boale de vite. În comuna *Hunedoara*, comitatul Hunedoarei, a murit o vită de boala de splină, ear' în comuna *Supurul-de-sus*, comitatul Sălașului, s'au aflat 3 cai molipsiți de rîe.

Căldură fără foc. Un învățat francez, spun gazetele, ar fi făcut o descoperire tot atît de folositoare cît și de economică. Vorba este de a produce căldură fără de a face foc. Se aruncă o bucată de „acetat de var“ într'un vas cu apă feartă. Aceasta e de ajuns spre a produce o căldură întinsă, care ține 6 oare și n'are nici unul din neajunsurile lemnului, cărbunelui sau petrolului.

Școală de viierit și de pomărit în Croația. În granița militară croată de odinioară, lîngă orașelul *Petrinja*, s'a deschis la 12 Noemvrie n. a. c. o școală specială de viierit și pomărit cu internat.

Cel mai bătrîn acaț. În grădina botanică din Paris se află un acaț (salcăm), pe care l-a fost prăsit Vespasian Robin în 1635 sub regele Ludovic VIII. Din sîmînța acestui arbore își trag obârșia toți acații aflători în Europa.

Posta redacției.

Proprietarului A. B. în Balomir. Îți spunem și D.-Tale ce am spus și altora în alte rânduri: Noi nu publicăm dela nimeni nimic, dacă trimițitorul cutărei știri nu ne spune nici nouă numele lui! noi trebuie să știm cine ni-a trimis cutare veste, dar' în foaie nu-i punem numele dacă dînsul nu dorește

Dlul I. Olariu în Lăpușnic. Despre scrisorile D.-Tale se ia știre în foaie; -dar' felicitările trimise nu le putem întrebuița.

Plugarului V. Stezariu în Poșaga-de-jos. Strigăturile D.-Tale le-am primit; se vor publica mai târziu.

Funclui Marcu Moldovan în Cîțul-românesc. „Versul județului“ nu-l putem publica; trimite poezii populare ori povești ori glume, și bucuros.

Dlul I. Muntean, învîțător în Bucium-Sasa. Se vor publica unele.

Dlul I. Ciungara, inv. în Breasa. Se vor publica unele.

Dlul Nic. Țințariu. Poezia originală trimite-o mai bine la altă foaie, pentru a noastră nu e potrivită venind în ea și cuvinte nepopulare. Din cele populare vom folosi

Dlul C. Giurgescu în Runcul. Narațiunea trimisă nu o putem folosi fiind scrisă nepopular, și fiind și prea lungă. Afară de aceea lucrarea pare că ai tradus-o de undeva și nu ne spui de unde.

Dlul Silvestru Bărsan, în Hermanul-săsesc. Prea e toată treaba neînsemnată și fără interes pentru lumea mare. Nu o putem publica.

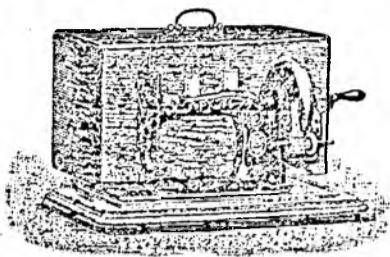
Călimdarul săptămânii.

Zilele	Călimdarul vechiu	Călimd. nou	Soarele
	Dum. a 29-a d. Ros., gl. 4, sft. 7.		răs. ap.
Dum.	5 Cuv. Sava e sfințit	17 Lazar	8 2 3 51
Luni	6 (+) Păr. Nicolae	18 Grațian	8 2 3 51
Marți	7 Păr. Ambrosie	19 Nemesiu	8 3 3 51
Merc.	8 Cuv. Patapie	20 Libdrat	8 4 3 52
Joi	9 + Zămis. S. Anoi	21 Toma Ap.	8 4 3 52
Vineri	10 Mci. Mina și Ermog	22 Demetriu	8 5 3 52
Sâmb.	11 Cuv. Daniil Stălp	23 Victoria	8 6 3 53

În absența dlui Ioan Russu Șirianul pentru redacțiune responsabil: **George Moldovan.**

BETIA

se vindecă prin **Antibetin**, întrebuințat cu rezultat strălucit în o mulțime de casuri. *Nenumărate mulțumite primite dela cei vindecați se trimit franco la cerere.* Fiind fără ori-ce gust, se poate da pătimașului de beție și fără știrea lui. 1 dosă costă **2 fl. 20 cr.**, 1 dosă dublă pentru morbul învechit, **4 fl. 40 cr.** trimițându-se suma din urma și se trimite franco în toate țerile. Se capătă la farmacia „La Vultur“, Lugoj, nr. 112, Bănat. [2229] 11—20

Cele mai bune și mai încercate
MAȘINI DE CUSUT

din cele mai vestite fabrici din țeară și din străinătate recomandă singura reprezentanță a lui

Ludovic Etter

Strada Urezului 9. SIBIIU. Strada Urezului 9.

Deposit de accesorii, ace etc., după toate sistemele.

Atelier propriu de reparaturi
garanță pe mai mulți ani, prețuri moderate.

Liste de prețuri se dau gratuit și franco.

Intreprinderea de înmormântări și transport de morți

Coloman Pály sen.,

Piața-mică nr. 4. — Strada Pempflinger nr. 10

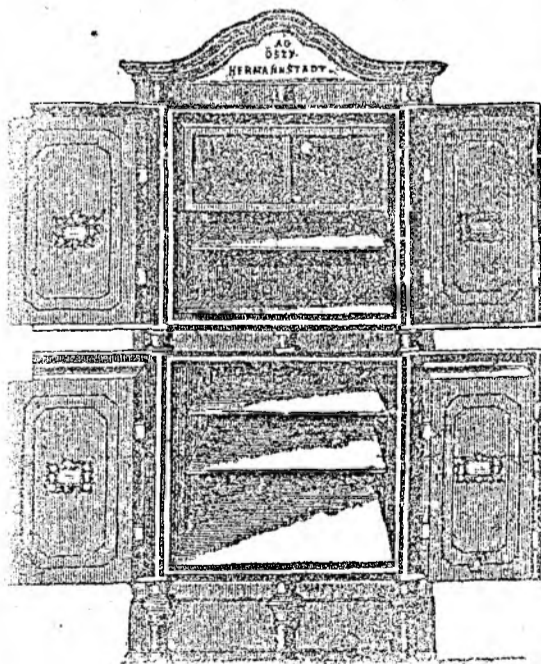
ce există de un șir îndelungat

de ani în piața de aici

se recomandă că primește efectuarea de înmormântări și transporturi de morți garantând pentru serviciu prompt și solid cu prețuri reduse și atrage în același timp atențiunea publicului asupra depositului seu bogat asortat de cununi și panglice.

[2678] 3—4

Fabricat în țeară!

Ces. și reg. privil.

Prima fabrică de casse ardelenescă.

Existând de 12 ani, premiata cu mai multe distincțiuni a lui

A. Géza Öszy,

Quergasse Nr. 39, SIBIIU, Hechtgasse Nr. 40.

recomandă

Cassele și casetele sale de fier pentru păstrat bani, cărți și documente

sigure contra focului și spargerii

de construcție proprie a ei și putend fi deschise numai de cumpărătorul însuși. Diferite forme și mărimi, cu prețuri mai ieftine, decât asemenea produse din alte fabrici.

CASSELE

[1316] 47—

sunt expuse vederii cercetătorilor în localul fabricii.

Prețuri curente ilustrate se trimit la cerere gratis și franco.

Renumitul bazar vienez de coroane

este unicul în stare să trimită cu rambursă poştală următoarele mărfuri, cu preţ foarte ieftin

50 cruceri fiecare bucată.

1 Cărpă de lână pentru dame, foarte elegantă și călduroasă 50 cr.	3 cești de Micado din metal neruinabil 50 cr.	1 sticlută de tinetură de aur cu care se poate auri ori-ce 50 cr.
1 Păreche de mănuși de iarnă pentru domni și dame 50 cr.	1 recușit pentru scris potrivit la ori-ce masă de scris 50 cr.	1 instrument italian acordează melodios 50 cr.
1 păreche de cercei de argint cu petri albastre sau roșii 50 cr.	1 amnar de buzunar cu fitil 50 cr.	1 harmonică de gură cu care pot juca ușor 50 cr.
1 șurț fin pentru dame, din Voil francezesc 50 cr.	1 caretă cu 50 de plicuri și 50 coale de hârtie de scris 50 cr.	1 pipă bună cu țevă foarte durabilă 50 cr.
1 caretă pentru dame, practic pentru lucruri de mână 50 cr.	1 casetă de fer turnat la Wertheim 50 cr.	1 perie de haine 50 cr. 1 perie de cap 50 cr.
1 lanț de orologiu fin aurit sau argintat 50 cr.	1 cursă pentru șoareci, prinde 20 deodată 50 cr.	3 bucați diferite obiecte de joc 50 cr.
1 briceag tare cu 3 limbi 50 cr.	1 pungă de piele 50 cr.	1 scutulă cu 144 pene de scris de oțel prima calitate 50 cr.
1 păreche de foarfeci calitate fine 50 cr.	6 bucați săpun de glicerin, parfumate 50 cr.	1 lăcat pentru perdele 50 cr.
2 cravate de mătăasă culoare modernă 50 cr.	1 acățător american pentru haine, cu cârlig de aramă 50 cr.	1 perie de musteți cu oglindă și pepten 50 cr.
1 casetă pentru ținerea zahărului, de lemn cu lăcat 50 cr.	1 păner foarte practic de Majolika 50 cr.	1 țigaretă din spumă de mare 50 cr.

1 fiorin sau 2 coroane bucată.

1 orologiu de bronce ce merge regulat, cu garanță 1 fl.	1 lanț de orologiu din aur artificial cu acățătoare 1 fl.	1 inel din aur-doucle cu petri 1 fl.	1 medalion din aur artificial, cu petri 1 fl.	1 brățar dela expoziția din Paris 1 fl.	1 medalion de inimă din argint veritabil, probat 1 fl.
Cușmă de iarnă din peluș de Persia, cu vată călduroasă 1 fl.	1 pălărie bărbăt. din păslă moale foarte țiuătoare 1 fl.	4 cravate bărbătești fiecare în altă formă și culoare, foarte fine 1 fl.	1 păreche mănuși călduroase pentru iarnă, din lână 1 fl.	1 jachetă de lână pentru dame și bărbați 1 fl.	1 păreche pantaloni de lână (sistem Jäger) pentru domni 1 fl.
1 cămașă bărbătească, foarte fin gătită, albă ori colorată 1 fl.	1 păr. ismene bărbăt. din pânză de casă bine lucrate 1 fl.	6 păr. ciorapi bărbăt. într'o culoare ori cu vârgi frumoase 1 fl.	3 păreche ciorapi fem. într'o culoare sau cu vârgi frumoase 1 fl.	1 corsetă cuirasă, fason parisian, foarte durabilă 1 fl.	12 batiste, cu margini colorate, chivite 1 fl.
1 cămașă femeiască din șifon ori în cu broderii 1 fl.	1 corsetă de noapte din șifon cu broderie fină 1 fl.	1 păreche ismene fem. din șifon, cu broderie fină 1 fl.	1 sucnă călduroasă, cu brodure 1 fl.	3 șorțuri de casă, mostre frumoase și moderne, veritabil de spălat 1 fl.	1 șorț de lister, calitate bună, care, chivit, 1/4 de mare 1 fl.
1 jachetă de dame din creton francez lucrată 1 fl.	1 haină de iarnă gata pentru copii dela 1—3 ani 1 fl.	1 covor de pat din stofă de jute desin frumos 1 fl.	1 cearceafă de tot mare și gata 1 fl.	6 merindare de in, mari și tari 1 fl.	6 ștergare, calitate bună, baro, chivite 1 fl.
o față de masă bună damast alb ori colorată 1 fl.	6 serviette pe deplin de mari, albe ori colorate 1 fl.	1 năframă de mătăasă 1 cot de mare și în orice culoare 1 fl.	3 batiste de mătăasă de Lyon, în mai multe culori 1 fl.	1 eventail cu zugrăvire artistică, foarte frumoasă 1 fl.	1 năframă mare călduroasă pentru dame, 1/4 de mare 1 fl.
1 pipă din spumă de mare artificială 1 fl.	1 spiț de țigară spumă de mare veritabilă cu chichlibar 1 fl.	1 pipă pentru burghezi, spumă de mare artificială cu vergea cu tot 1 fl.	1 aparat de foc, aprinde însuși cu iuteala fulgerului 1 fl.	1 portmoneu tot din piele cu încheietoare 1 fl.	1 portmoneu pentru bani și documente 1 fl.
1 lămpășă cu o lumină intensivă 1 fl.	1 șatulă de cusut de mătăasă cu scule de cusut 1 fl.	1 album pentru fotografii, foarte fin 1 fl.	1 briciag cu 4 tășuri, cu aparat pentru scoterea dopurilor 1 fl.	1 cruceifix din metal topit, nu se poate sparge 1 fl.	1 oglindă de părete 3 em. de mare, în cadru de nuc 1 fl.
6 linguri de supă din argint de Phönix veritabil 1 fl.	6 furculițe franc. din argint de Phönix veritabil 1 fl.	3 cuțițe de masă din argint de Phönix veritabil 1 fl.	12 lingurițe de cafea din argint de Phönix veritabil 1 fl.	1 lingură mare de supă din argint de Phönix veritabil 1 fl.	2 feșnice de salon argintărite fin, formă frumoasă 1 fl.
o țiuătoare de zahăr splendid argintărită și fină 1 fl.	1 moară de cafea cea mai bună construcție, durabilă 1 fl.	6 tase de cafea calitate bună neperitoare 1 fl.	Împărățul și Împărăteasa 2 frumoase figuri de decorațiune 1 fl.	3 broșuri de dame în mostre deosebite 1 fl.	1 briciu, tăiș englez veritabil, foarte ascuțit 1 fl.

Numai fl. 5.75
costă o bucată întreagă de 30 coți, de pânză de casă excelentă, trainică, solidă, de calitate lată

Numai fl. 6.25
costă o bucată întreagă de 30 coți de haine de pat din Sternberg, prima calitate, bună de spălat în toate colorile, foarte trainică.

Numai fl. 5.50
costă o bucată întreagă 30 coți, prima calitate oxford, în toate colorile, soiu trainic, pentru cămăși și rufe de casă.

Numai fl. 5.50
costă o bucată întreagă 30 coți, calitate excelentă pentru cămăși Schifon, fină ca cea din in, foarte bună și trainică.

1 păreche pantaloni de iarnă pentru bărbați, făcut elegant în toată mărimea 2 fl.	2 fiorini fiecare bucată.	1 serviciu din porcelan de cafea pentru 6 persoane, 15 bucați, 2 fl.
1 jachetă pentru domni și dame în ori-ce mărime. 2 fl.		1 pelerină de iarnă din lână 1/4 mare, groasă călduroasă 2 fl.
6 metri de covoare, sortă bună, cu bordură colorată 2 fl.		1 stampilă de cauciuc cu ori-ce nume, dimpreună cu culoare 2 fl.
1 covor pentru așternut, înaintea patului, frumos lucrat 2 fl.		1 lanternă magică pompoasă cu figuri mari și cu instrucțiune 2 fl.
1 Perdea modernă pentru ferestri de jute sau dantele 2 aripi complete 2 fl.		1 plapomă excelentă și bună, lucrată în culoare vânăță și roșie 2 fl.
1 tacam de masă pentru 6 persoane, 1 pânzătură, 6 serviete fine 2 fl.		1 cușmă fină pentru domni 2 fl. 1 muff pentru dame prima calitate 2 fl.
1 bucată pânză garn. 1/4 lată 7—8 metri lungă, deasă 2 fl.		1 cămașă de flanel pentru domni în toate colorile, foarte călduroasă 2 fl.
3 bucați cămăși de oxford pentru lucrători foarte trainic lucrată 2 fl.		1 batistă de Lyon veritabilă de mătăasă, mare, în ori-ce culoare 2 fl.
1 blusă de dame modernă din satin fin, mustra cea mai nouă 2 fl.		1 păreche de feșnice de salon Alpacca, fason mare, elegant 2 fl.

Pentru atențiune: Comande în scris se trimit în 24 oare, cu rambursă poştală sau trimițându-se banii înainte, mărfurile, care nu convin se pot îndată schimba, sau banii se trimit înapoi prin firma:

Wiener Kronen-Bazar FEKETE in WIEN V., Rüdigerasse Nr. 113.